

GENEL HACİZ YOLUYLA TAKİPTE ÖDEME EMRİNE İTİRAZIN GERİ ALINMASI

Arş. Gör. Barçın ÖZKAN KIDIL*

Öz

İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenmemiş olan itirazın geri alınması, takibin birçok aşamasında çeşitli sonuçları olabilecek bir beyandır. İtirazın geri alınmasının etkilerini ortaya koymak için geri alma kavramının açıklanması, hukuki niteliği ve unsurlarının incelenmesi gerekir. Geri almanın usulünü belirlerken, ödeme emrine itiraz hakkındaki kurallar dikkate alınır. İtirazın geri alınması, itirazda olduğu gibi yazılı veya sözlü yapılır. İtirazı hükümden düşürecek yollara başvurmadan önceki takip aşamalarında itirazın geri alınmasının bazı sonuçları vardır. Ayrıca geri almanın; itirazın iptali, itirazın kaldırılması ve gecikmiş itiraz gibi yargılamalarda da etkisi olacaktır. Bu çalışmada, itirazın geri alınması kavramının, hukuki niteliği ve unsurları açıklandıktan sonra geri almanın takipteki aşamalara etkisi üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler

• İtiraz • İtirazın Geri Alınması • Genel Haciz Yoluyla Takip • İtirazın Kaldırılması • İtirazın İptali

* Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra ve İflâs Hukuku Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye | Res. Asist., Akdeniz University Law Faculty, Department of Civil Procedure & Enforcement and Bankruptcy Law, Antalya, Turkey

✉ barcinozkan@yandex.com • ORCID 0000-0002-4112-3408

📄 **Atıf Şekli** | Cite As: ÖZKAN KIDIL Barçın, "Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtirazın Geri Alınması", *SÜHFD.*, C. 29, S. 4, 2021, s. 3121-3164.

📄 **İntihal** | Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

WITHDRAWAL OF OBJECTION IN GENERAL DEBT ENFORCEMENT PROCESS

Abstract

Withdrawal of objection is a statement, not arranged in Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy, has numerous consequences in many different phases of debt enforcement. In order to present its effects, it must be explained what is the concept of withdrawal and examined its elements and legal character. Deciding the withdrawal's procedure, it is taken into account the rules about objection. It is carried out verbal or written like objection. Withdrawal of objection has results before to apply methods which cancel the objection. Moreover, it has effects on such trials as annulment of objection, annulment of objection in civil proceedings, delayed objection, objection of place of enforcement. After being explained the concept, legal character and components of withdrawal in the first chapter of this study, its effects on phases of debt enforcement will be under consideration.

Key Words

- Objection • Withdrawal of Objection • General Debt Enforcement • Annulment of Objection • Annulment of Objection in Civil Proceedings

GİRİŞ

Genel haciz yoluyla takipte itiraz, takibi durduran, icra dairesine varması gereken ve borçlu tarafından ileri sürülen tek taraflı bir irade beyanıdır.¹ İtirazı ileri sürerken birtakım usullerin takip edilmesi beklense de tek taraflı bu irade beyanı, borçlunun herhangi bir ispat faaliyetine girişmeden takibi durdurabilmesine imkân vermektedir. Genel haciz yoluyla takibin başlatılmasında, alacaklının ileri sürdüğü borcun dayanağına ilişkin sebep veya senet, yargılama sonucu verilen hüküm veya ilam

¹ İtirazın beyan olduğunu ifade eden yazarlar için bkz: POSTACIOĞLU, İlhan/AL-TAY, Sümer, İcra Hukuku Esasları, 5. Baskı, İstanbul, 2010, s. 183; UYAR, Talih/UYAR, Alper/UYAR, Cüneyt, İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, 3. Baskı, Ankara, 2014, s. 94; YILDIRIM, Kâmil/YILDIRIM DEREN, Nevhis, İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, İstanbul, 2016, s. 76; ÜSTÜNDAĞ, Saim, İcra Hukukunun Esasları, 8. Baskı, İstanbul, 2004, s. 98.

niteliğinde bir belge değildir. Kanun koyucu, bu nedenle borçluya ispat-sız biçimde ileri sürebileceği itiraz olanağını vererek alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesini sağlamıştır.²

Ödeme emrine itiraz; içeriğine, kaynağına, ileri sürülüş biçimine, yapılaş şekline veya kapsamına göre olmak üzere birden fazla biçimde sınıflandırılabilir.³ Doktrinde en sık yer alan sınıflandırma; kaynağına ve ileri sürülüş biçimine göre itiraz ayrımıdır. Kaynağına göre itiraz ayrımında, maddi hukuk ile takip hukuku itirazları olmak üzere iki kategori vardır.

Maddi hukuk kaynaklı itirazlar, genellikle borç ile ilgilidir. Alacağın hiç doğmadığı, borcun itfa olduğu, hakkın talep edilmesine engel olan zamanaşımı veya ödemezlik def'i gibi itirazlar, maddi hukuk kaynaklıdır.⁴ Takip hukukundan kaynaklı itirazlar; yetki, aciz belgesi verilen borçlunun yeni mal iktisap etmediğine dair itirazlar ile İİK⁵ m. 60/3 c. 3'te düzenleme altına alınan takibat icrası hakkının bulunmadığına ilişkin itirazlardır.⁶

Bunun dışında itirazlar, ileri sürme biçimine göre borca ve imzaya itiraz olmak üzere ikiye ayrılır. Bu ayrımında, imzaya itiraz dışındaki bütün itirazlar, borca itiraz niteliği taşır.⁷ Sayılan tüm itiraz sebeplerinden biri veya birkaçının ileri sürülmesi takibin durmasına yol açar.⁸

² BELGESAY, M. Reşit, İcra ve İflâs Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, 1945, s. 165; POSTA-CIOĞLU/ALTAY s. 183; KURU, Baki, İcra ve İflâs Hukuku (El Kitabı), 2. Baskı, Ankara, 2013, s. 222; DEYNEKLİ, Adnan/KISA, Sedat, İtirazın İptali Davaları- İcra İnkâr Kötü Niyet Tazminatları, 3. Baskı, Ankara, 2013, s. 53; ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema/HANAĞASI, Emel, İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara, 2020, s. 161; ATALI, Murat/ERMENEK, İbrahim/ERDOĞAN, Ersin, İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, Ankara, 2020, s. 131.

³ AKİL, Cenk, Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emri, 1. Baskı, Ankara, 2017, s. 52-100.

⁴ KURU, Baki, İcra ve İflas Hukuku, Cilt-I, 3. Baskı, İstanbul, 1988, s. 237; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 162.

⁵ Resmî Gazete Tarih: 09.06.1932, Sayı: 2128.

⁶ AKİL, s. 56-57; KURU, (El Kitabı) s. 223; YILDIRIM/YILDIRIM DEREN, s. 79; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 132-133.

⁷ KURU, (El Kitabı), s. 225; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZKES, s. 189; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 164; AKİL, s. 65

⁸ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 157.

İtiraz, takibin borçlusu tarafından icra dairesine yöneltilen ve takibin gideceği yönü de belirleyen bir işlemdir. Takibin gideceği yön, borçlunun itirazına göre şekillenir. Bu nedenle hukuki niteliği bakımından itiraz, bir taraf takip işlemidir.⁹

Buraya kadar itiraz kavramı, itirazın tanımı, türleri ve hukuki niteliği üzerinde kısaca durduk. Çünkü, itirazın geri alınmasının unsurları açıklanırken itiraz ile ilgili kurallar esas alınacaktır. Örneğin, itirazın şekli ile itirazın geri alınmasının şekli aynı olmalıdır. İtirazın hukuki niteliği ile itirazın geri alınmasının hukuki niteliği de benzerlik gösterir.

Borçlu da itirazını geri alarak duran takibin devamı sonucuna yol açabilir. Borçlu, itirazını ileri sürdükten sonra bu itirazını geri aldığı anda takibin ve takibin devamı için başvuru yollarının akıbetinin tartışılması gerekir. Bu çalışmada öncelikle ödeme emrine itirazın geri alınması kavramı açıklanacak ardından bu kavramın takibe ve itirazı hükümden düşürebilmek için alacaklının başvurduğu yollara etkisi ve sonuçları, itirazın türlerine göre sınıflandırılarak incelenecektir.

I. İTİRAZIN GERİ ALINMASI KAVRAMI

A. TANIM

Borçlu, ödeme emrine itiraz ettikten sonra itirazını geri alabilir.¹⁰ Türk doktrininde geri alma üzerine bir tanım bulunmamaktadır. Yukarıda itirazın takip hukukunda hüküm ve sonuç doğuran bir beyan olduğunu belirtmiştik. Buradan hareketle, itirazı hükümsüz kılan şeyin de bir başka beyan olması gerekir. İtirazın geri alınması; takibin devamına yol açan¹¹ ve itirazın iptali ya da kaldırılması gibi derdest yargılamaların konusuz kalmasına sebep olan bir beyandır.

B. AMAÇ

İcra takibinin tarafları arasındaki ilişkiye bağlı sebepler, geri alma iradesinin maddi hukukla ilgili amacını oluşturabilir. Örneğin, genel haciz yoluyla ilamsız takipte, borçlu borcu olmadığını düşünerek itiraz edip

⁹ UMAR, s. 173.

¹⁰ KURU, (El Kitabı), s. 237; AKİL, s. 225; POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 220; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 78; ÜSTÜNDAĞ, s. 99.

¹¹ BERKİN Necmettin, Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi, 1. Baskı, İstanbul, 1980, s. 409; KURU, s. 237.

sonrasında borçlu olduğunu fark edip itirazını geri almak isteyebilir. Ya da alacaklı ile borçlu aralarındaki cari hesap ilişkisine göre itirazın geri alınması üzerine taraflar anlaşabilirler. Bu gibi durumlarda borçlu, itirazını geri almak isteyebilir.

Takip hukuku bakımından itirazın geri alınması, belli bir amaç taşımak zorunda değildir. Borçlu itirazını geri almakla, takip hukuku bakımından açılmış veya açılacak olan davada itirazın kaldırılması yollarında muhtemel bir tazminattan kurtulmak, yargılama giderlerinden sorumlu olmamak gibi düşüncelerle hareket edebilir. Borçlu, bu temeldeki amaçlarını geri alma iradesinde dile getirmek zorunda değildir. İcra ve İflâs Kanunu'na göre borçlu, aleyhine yürütülen takibe itiraz ederek takip üzerinde tasarrufta bulunabiliyorsa aynı özgürlük ve kapsamda itirazını geri alarak da tasarrufta bulunmaktadır. Bu durumda borçlu, aleyhine olan bir takibi durabildiği gibi devam etmesini de isteyebilir. İtirazın geri alınması da borçlunun bu iradesini kullanması amacına hizmet etmektedir.

C. HUKUKİ NİTELİĞİ

İcra takibi; alacaklı, borçlu ve icra dairesinin işlemleriyle işlerlik kazanır. İcra takibinin yürümesine ve sonuçlanmasına yarayan bu işlemler doktrinde icra takip işlemleri ve taraf takip işlemleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.¹² İtirazın geri alınmasının hukuki niteliği, onun bu işlemlerden hangisine dâhil olduğuyla ilgilidir. Bu nedenle öncelikle, icra takip işlemleri ve taraf takip işlemleri açıklanacak; ardından da ödeme emrine itirazın hangi işlem türüne girdiği belirlenecektir.

İcra takip işlemi kavramı, İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenmemiş¹³, olmakla birlikte İİK'nun 66., 169., 170., 170/b, 289, 309/ö maddelerinde zikredilmiştir.¹⁴ Kavram, doktrinde açıklık kazanmıştır. Buna göre icra takip işlemleri, icra takibini devam ettiren ve takibe işlerlik kazandıran, borçluya uygulanarak onun hukuki durumunda değişiklik meydana getiren işlemlerdir. Başka bir deyişle bu işlemler; icra takibini ilerleten,

¹² UMAR, Bilge, İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, İstiklal Matbaası, 1. Baskı, İzmir, 1973, s. 171: Yazar, icra takip işlemleri (devlet takip işlemi) ve taraf takip işlemlerini taraf usul işlemi ve mahkeme usul işlemleri ayırımına benzetmektedir.

¹³ YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 25.

¹⁴ KURU, (El Kitabı), s. 148.

takibi bir sonraki aşamaya taşıyan ve icra organları tarafından gerçekleştirilen muamelelerdir.¹⁵ Ödeme emri gönderilmesi, haciz, satış gibi işlemler icra takip işlemlerine verilebilecek başlıca örneklerdendir.¹⁶

Taraf takip işlemleri ise tarafların icra organlarına hitaben yaptıkları işlemlerdir.¹⁷ Ancak tarafların icra dairesine yönelttiği her işlem, taraf takip işlemi değildir.¹⁸ İcra dairesinin kendiliğinden yapmakla mükellef olduğu işlemleri tarafların bir beyanla hatırlatması, örneğin rehin açığı belgesinin istenmesi veya icra dairesinin tamamlama haczi yapması da taraf takip işlemi sayılmaz.¹⁹ İcra organlarına hitaben yapılmayan işlemler, taraf takip işlemi değildir.²⁰

Taraf takip işlemleri, icra takibine yön vererek icra organlarını harekete geçirir. Genellikle tarafların talepleri, taraf takip işlemi olarak nitelendirilir: Takip talebi, haciz ve satış talepleri taraf takip işlemlerine örnektir.²¹ Taraf takip işlemleri takibin gideceği yönü belirler.²²

İcra takip işlemlerinin, icra organı tarafından yapılması, borçlu aleyhine sonuç veren ve takibi ilerletici nitelik taşıması gibi özelliklerinden dolayı, itirazın geri alınmasının icra takip işlemi olmadığı ortaya çıkmaktadır. İtirazı geri alma, borçlunun ileri sürdüğü ve alacaklı lehine takibin devamını sağlayan bir beyandır. İtirazı geri alma, takibin borçlusunu tarafından icra dairesine yöneltilen ve takibin gideceği yönü de belirleyen bir işlemdir. Çünkü itirazı geri alma ile takibe devam edilir. Alacaklı di-

¹⁵ BERKİN, s.35; PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ÖZEKES Muhammet, s. 55; KURU, (El Kitabı), s. 147-148; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 25.

¹⁶ UMAR, s. 188-189; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 18; PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ÖZEKES Muhammet (2013) İcra ve İflâs Hukuku, 11. Baskı, s. 55.

¹⁷ UMAR, s. 176.

¹⁸ UMAR, s. 176.

¹⁹ UMAR, s. 177.

²⁰ UMAR, s. 177.

²¹ GÜNEYSU, Nilüfer Boran, (2012) "İcra Takip İşlemleri", TBB, 101, s. 36.

²² UMAR, s. 173; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 16; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 54; ARSLAN, Aziz Serkan, İcra Takip İşlemleri, 1. Baskı, Ankara, 2018, s. 28; GÜNEYSU, s. 35.

lirse, icra dairesinden haciz talep edebilir. Takibin gideceği yön, borçlunun itirazın geri alınmasına göre şekillenir. Ayrıca Umar²³, ödeme emrine itirazı, taraf takip işlemlerinden biri olarak saymıştır. Bu bağlamda itirazın geri alınması da itiraz gibi bir taraf takip işlemidir.

II. İTİRAZI GERİ ALMANIN UNSURLARI

A. Borçlu Geri Alma Beyanında Bulunmalıdır.

İtirazı geri alma beyanında bulunması gereken kişi, borçludur. İsviçre Hukuku'nda alacaklının da geri alma beyanını ileri sürebileceği yönünde görüş mevcuttur. Geri alma beyanını kimin ileri sürmesi gerektiği üzerine Akil²⁴, İsviçre Hukuku'ndan örnekler vermiştir. Buna göre borçlunun, alacaklısına yönelttiği geri alma beyanından sonra taraflar arasında bu konuda bir anlaşmazlık yoksa ve geri alma iradesi yeterince ispatlanmışsa, alacaklının da geri almayı ileri sürmesi mümkündür. Fakat Türk Hukuku'nda itirazın geri alınmasının bizzat borçlu tarafından yapılması ve geri alma beyanının borçlu ve icra memuru tarafından imzalanması gerektiği ifade edilmiştir.²⁵ Bize göre de geri alma iradesi bizzat borçlu tarafından veya onun yetkili temsilcisi aracılığıyla ileri sürülmelidir. Borçluya ait geri alma iradesini alacaklının ileri sürmesi durumunda, alacaklının geri almayı icra dairesinde yeterince ispat etmesi ve icra dairesinin bu ispata ilişkin değerlendirmelerde bulunması, icra dairesinin yargılama yapması anlamı taşır. İcra dairesinin yargılama yapması mümkün değildir. İcra memurunun takdir yetkisini kullandığı hususlar, kanunda açıkça belirlenmiştir. Böyle bir konudaki ispat faaliyetini değerlendirme yetkisi verilmesi, İcra ve İflâs Kanunu'ndaki bu düzenlemelerin genel çerçevesiyle ters düşer. Bu nedenle, itirazın geri alınmasına ilişkin beyanın, doğrudan borçlu tarafından yapılması gerekir.

Borçlu vekilinin genel vekâletname ile itirazı geri alabilmesi mümkün müdür? Bu sorunun cevabına ilişkin bir hukuki düzenleme yoktur. Ancak geri alma ile takibin devamı gibi bir sonuç doğduğundan borçlu vekiline bu konuda özel bir yetki verilmesi gerektiği düşünülebilir.

²³ UMAR, s. 173.

²⁴ Bkz: VOEGELI, s. 46: naklen: AKİL, s. 226-227.

²⁵ AKİL, s. 227.

HMK'nın²⁶ 74. maddesinde haczin kaldırılması için vekile özel yetki verilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Haczi kaldıran işlemler için özel yetki gerekirken borçlunun mallarına haciz konmasına sebep olan işlemler için de özel yetkiye ihtiyaç duyulur. Buradan hareketle, takibin kesinleşmesine ve devamına sebep olan geri alma için de vekile özel bir yetki verilmesi uygun olur. Nitekim Kuru²⁷ da borçlu vekilinin itirazı geri alabilmesi için vekâletnamesinde özel yetki bulunması gerektiğini ifade etmiştir. Kanaatimce de duran takibin tekrar aktif hale gelmesi sonucunu doğuran geri alma beyanı ile ilgili vekile özel yetki verilmesi gerekir.

Aralarında ihtiyari takip arkadaşlığı olan ve birden fazla borçlunun bulunduğu bir takipte de itirazın geri alınması söz konusu olabilir.²⁸ Böyle bir takipte, borçlu sayısı kadar takip bulunur.²⁹ Yani, itiraz sebepleri bakımından birinin ileri sürdüğü itiraz sebebiyle diğer borçlu takip arkadaşı bağlı değildir. Takip borçlularından birinin itiraz etmesiyle, sadece itiraz eden borçlu bakımından takip durur.³⁰ Takip borçlularından birinin takibe itirazını geri alması yalnızca kendisi için hüküm ve sonuç doğurur.³¹ Dolayısıyla ihtiyari takip borçlularından yalnızca itirazını geri alan için takibe devam edilebilir. İtirazlarını geri almayan diğer takip borçluları bakımından takip durmaya devam eder.

Mecburi takip arkadaşlarının borçlu konumunda olmaları durumunda, alacaklı her bir borçluya karşı birlikte icra takibinde bulunur.³² Borçlu tarafta oluşan böylesine bir mecburi takip arkadaşlığı, el birliği halinde borçluluk veya bölünemez bir borcun borçlusu olma durumunda

²⁶ Resmî Gazete Tarih: 04.02.2011, Sayı: 27836.

²⁷ KURU, (El Kitabı), s.238; KURU, İcra ve İflas Hukuku, C-I, s. 261.

²⁸ İcra takibinde ihtiyari takip arkadaşlığına ilişkin, DİŞEL, Buse (2014) İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı, İstanbul, s. 131.

²⁹ DİŞEL, s. 179.

³⁰ DİŞEL, s. 180.

³¹ DİŞEL, s. 179.

³² DİŞEL, s. 27.

meydana gelir.³³ El birliği ortaklığında, kural olarak borçlular, borcun tamamından sorumlu olurlar.³⁴ Mecburi takip borçlularının birlikte itiraz etmesi veya beraber itirazlarını geri alması gerekir.

El birliğiyle malik olma durumuna miras ortaklığı ve adi ortaklık örnek gösterilir. Ancak hem miras ortaklığında hem de adi ortaklıkta, elbirliği halinde mülkiyet söz konusu olsa da miras ortaklığı için Türk Medeni Kanunu'nun 641. maddesi, adi ortaklık bakımından ise Türk Borçlar Kanunu'nun 638. maddesinde ortaklardan her biri için müteselsil sorumluluk öngörülmüştür. O halde takibin her bir mirasçıya veya adi ortağa karşı beraber mi yöneltileceği yoksa tek bir mirasçıya da yöneltilmesinin mümkün olup olmadığı tartışma konusudur. Bu tartışma itirazın geri alınması bakımından da etki doğurur. Çünkü miras ortaklarından yalnızca birinin borcu ödemesi, takibe itiraz etmesi veya itirazını geri almasının diğer ortaklar veya mirasçılar bakımından da sonuç doğurup doğurmayacağı bu tartışma neticesinde çözüme kavuşabilir.

Adi şirket ortaklığında ortakların şirketin malları üzerinde elbirliği halinde hak sahibi oldukları tartışmasıdır. Adi şirketle ilgili dava ve takiplerde eğer bir temsilci atanmamışsa, aralarında mecburi dava veya takip arkadaşlığının doğması gündeme gelir. Ancak, özellikle adi şirketin davalı veya borçlu olduğu durumlarda TBK'nın 638. maddesi karşısında doktrin ve Yargıtay belli bir ayrıma gitmiştir.

Bazı yazarlar³⁵, edimin konusuna göre müteselsil sorumluluğun doğduğunu belirtmişlerdir. Bu görüşte edimin konusu para ise müteselsil sorumluluk ve beraberinde ihtiyari dava arkadaşlığı meydana gelir.

Yargıtay da dava konusunun para olup olmasına göre bir ayırım yapmış, dava konusunun para olması halinde müteselsil sorumluluğun

³³ DİŞEL, s. 27-31.

³⁴ DİŞEL, s. 27.

³⁵ TANRIVER, Süha, Medeni Usul Hukuku, Cilt-I, Ankara, 2021, s. 510; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, Medeni Usul Hukuku, 6. Baskı, 2020, Ankara, s. 552-553; PEKSÖZ, Vildan Medeni Usul Hukuku Açısından Adi Ortaklık İlişkileri, 1. Baskı, 2020, İstanbul, s. 184-185.

ve dolayısıyla ihtiyari dava arkadaşlığının söz konusu olduğunu belirtmiştir.³⁶

Tüm ortakların elbirliği mülkiyetinin konusu üzerinde birlikte tasarrufta bulunması gerektiğini belirten Pekcanitez/Taş Korkmaz'a³⁷ göre ise ortakların mecburi dava arkadaşlığı söz konusudur. Ortakların edim konusunu birlikte yerine getirme zorunluluğunun olmadığı, para borcunun söz konusu olduğu hallerde müteselsil sorumluluk doğar. Bu görüşteki önemli nokta, bir edimin birlikte ifa edilip edilmemesidir. Edim birlikte ifa ediliyorsa mecburi dava arkadaşlığı, edim ayrı ifa ediliyorsa ihtiyari dava arkadaşlığı doğar.

Yardımcı'ya³⁸ göre, adi ortaklıkla ilgili müteselsilliğin düzenlenme nedeni, ortaklık malları yanında her bir ortağın şahsi malvarlığına başvurma hakkının alacaklıya sağlanmasıdır. Edim konusu para olsa bile öncelikle adi ortakların her ikisi de mecburi dava arkadaşı olarak gösterilip ortaklık mallarından alacağın tatmin edilmesi, bu yeterli olmamışsa her bir ortağın malvarlığına başvurulması gerekir. Kanaatimce de adi şirket ortaklarından istenen edime göre bir ayırım yapmamak ve aradaki ilişkinin mecburi dava arkadaşlığı olduğunu görmezden gelmemek gerekir. Adi şirketin borçlu olduğu bir takipte, alacaklının iki seçeneği bulunur. Seçeneklerden biri, tüm ortakları borçlu göstererek adi şirketin malvarlığından alacağını almaya çalışmaktır. Bu durumda, adi şirket ortakları

³⁶ Yargıtay 15. HD, 2013/2172 E.,2014/2841 K., 22.04.2014 T; "Adi ortaklık tarafından açılacak davaların iştirak halinde mülkiyet hükümleri gereği bütün ortaklar tarafından birlikte açılması gerekir. Adî ortaklığa karşı açılacak davalar yönünden ise; ikili bir ayırım yapmak gerekecektir. Davanın konusu paradan başka bir şey ise davanın bütün ortaklara karşı birlikte açılması (mecburi dava arkadaşlığı), davanın konusu para ise; ortaklar bu borçtan müteselsil sorumlu bulduklarından ortaklardan biri, bazıları ya da tümüne karşı (ihtiyari dava arkadaşlığı) dava açılabilecektir." Aynı yönde: Yargıtay, 9. HD., 2017/8491 E., 2018/14821 K., 05.07.2018 T., Yargıtay, 9. HD., 2017/18502E., 2020/15311K, 09.11.2020 <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 11. HD; 2004/10494 E., 2005/7310 K., 07.07.2005 T. <https://legalbank.net/arama/>; set. 13.04.2021.

³⁷ PEKCANITEZ/TAŞ KORKMAZ, Pekcanitez Usul, C-I s. 703; PEKSÖZ, s. 185; Adi ortaklıkta dava arkadaşlığı konusunda ayrıntılı bilgi için bkz: PEKSÖZ, s. 182-192.

³⁸ YARDIMCI, Taner Emre, Hukuk Davalarında Mecburi Dava Arkadaşlığı, 1. Baskı, Ankara, 2021, s. 84-85; Aynı yönde Yargıtay HGK, 2017/763 E., 2019/344 K., 26.03.2019 <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, set. 24.04.2021.

mecburi dava arkadaşı olurlar ve bir ortağın itiraz etmesi takibi durdurmak için yeterli değildir. Takibi durdurmak için her iki borçlunun da itiraz etmesi veya takibin devamı için her iki borçlunun da itirazını geri alması gerekir. Alacaklının diğer seçeneği, şirket ortaklarının şahsi malvarlığına gitmektedir. Çünkü TBK'nın 638. maddesi her bir ortağı müteselsil sorumlu kılmıştır. Dolayısıyla alacaklı, her bir şirket ortağına ayrı veya birlikte takip başlatıp alacağını ortakların şahsi malvarlığından alabilir. Bu durumda ortaklar ihtiyari dava arkadaşı olurlar. Birinin takibe itiraz etmesi veya itirazını geri alması diğer ortağı etkilemez.

Miras ortakları da tereke malları üzerinde elbirliğiyle maliktir ve tereke malları üzerinde müteselsil sorumludur. Dolayısıyla miras ortaklarının dava/takip arkadaşlıklarının belirlenmesi de tartışmalıdır.

Dişel³⁹ bu konuda kanun koyucunun miras ortaklarını bilinçli olarak müteselsil sorumlu kıldığını, böylece alacaklının dilediği miras ortağına karşı takip yapabilme imkânı tanıdığını belirtmiştir. Yazar⁴⁰ ayrıca, ortaklıktan doğan borcun parça borcu olması durumunda müteselsil borçluluk değil, el birliği halinde borçluluğun meydana geleceğini ifade etmiştir. Kanaatimce, adi ortaklıkla ilgili çözüm, miras ortaklığı bakımından da geçerli olmalıdır. Miras ortaklığın borçlu konumunda olduğu bir takipte, alacaklı dilerse alacağını terekeden alabilir. Bu durumda ortaklar mecburi dava arkadaşıdır. Birinin itiraz etmesi veya itirazı geri alması yeterli değildir. Alacaklı dilerse her bir miras ortağının şahsi malvarlığına gidebilir. Bu durumda, mirasçılardan birinin itiraz etmesi ile takip kendisi bakımından durur veya geri almasıyla takip yine kendisi açısından devam eder.

Takip başlatıldıktan sonra ölen borçlunun mirasçıları bakımından TMK'nın 606. maddesinde yer alan üç aylık mirasın reddi süresinin beklenmesi gerekir. Bu süre içinde mirasçılar, mirası reddetmez ve İİK'nın 53. maddesindeki, aile şirketi kuramamış olma, resmi tasfiyeye henüz başlamama veya terekenin henüz paylaşılmaması şartları mevcutsa, takip terekeye karşı devam edecektir. Bu durumda ise mirasçıların tereke

³⁹ DİŞEL, s. 29.

⁴⁰ DİŞEL, s. 29.

üzerindeki hakimiyeti el birliği mülkiyeti şeklindedir ve müteselsil sorumluluk söz konusu değildir. Mirasçılar, mecburi takip arkadaşı konumunda olurlar ve birinin itiraz etmesi veya itirazını geri alması, takibin devam etmesi veya durması sonucunu doğurmaz. Yani tüm takip arkadaşlarının birlikte itirazı geri alma iradesini ortaya koyması gerekir.

Akla gelebilecek bir diğer ihtimal ise temsil yetkisi eşit şekilde iki kişiye verilmiş olan şirket yöneticilerinden birinin itiraz etmesi, diğerinin ise itirazı geri alması durumunda takibin durumunun ne olacağıdır. Özellikle limited şirketlerde, şirketi ilzama yetkili iki müdür atanabilir. Bu kural aksi sözleşmede belirtilmemişse TTK'nın⁴¹ 370. maddesindeki şirketi temsil için çift imza kuralını düzenleyen madde⁴² hükmünden çıkartılmaktadır. Bu maddeye göre aksi kararlaştırılabilir bir temsil biçimi mümkündür. Yani şirketi temsil için iki ortak birden eşit yetkilerle donatılabilir. Aksinin esas sözleşmede kararlaştırıldığı şirketi temsile yetkili kılınmış iki müdürden birinin itiraz etmesiyle takip dururken, diğer şirket temsilcisinin ise itirazı geri alması ve takibin devamını sağlaması mümkün olur mu?

İki müdürlü bir limited şirketle ilgili Yargıtay'ın verdiği karardaki çözümün, itiraz ve itirazın geri alınması iradelerinin çatışması durumunda uygulanabilirliği tartışmaya değerdir. Yargıtay'ın anılan kararında⁴³, şirket müdürlerinden birinin şirketin taşınmazını muvazaalı ola-

⁴¹ Resmî Gazete Tarih: 13.01.2011, Sayı: 27846.

⁴² BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, Ticaret Hukuku Bilgisi, 3. Baskı, Bursa, 2012, s. 289.

⁴³ Yargıtay 11. HD 2016/10385 E., 2016/8877 K., 17.11.2016 K.: “Öte yandan dava dosyasındaki ticaret sicil kayıtları incelendiğinde davacı şirketin... ve ... olmak üzere iki ortaklı bir limited şirket olduğu, her iki ortağın da münferiden şirketi temsil ve ilzama yetkili olduğu anlaşılmaktadır. İşbu dava davacı şirket adına ortak-müdür... tarafından açılmıştır. Davalı tarafta ise diğer ortak-müdür... bulunmaktadır. Dava dilekçesinde davalının şirketin tek taşınmazını değerinin çok altında bir bedelle muvazaalı olarak sattığı, satıştan elde ettiği geliri de şirket hesabına aktarmadığı, davalının eyleminin şirketi zarara uğrattığı iddia edilmiştir. Davalı ... şirket temsilcisi sıfatıyla verdiği 30...2014 tarihli dilekçesi ile davacı şirket adına açılan davadan feragat ettiğini bildirmiştir. Karşı taraf vekili ise 30...2014 tarihli duruşmada ve 09.04.2015 tarihli dilekçesinde davalı ...'nin davacı şirket adına açılan davadan feragatinin geçersiz olduğunu belirtmiştir.

rak devrettiği, bu devirle ilgili diğer müdürün muvazaa davası açtığı, devir yapan müdürün muvazaa davasından feragat ettiği ve bu feragatin geçerli olup olmadığı tartışılmıştır. Yüksek mahkeme bu menfaat çatışmasını şirkete kayyum atanarak çözümlenebileceğine hükmetmiştir.

Temsilcilerinin önceden akdettiği esas sözleşme ile şirket, dış ilişkide etki doğuran itiraz ve itirazı geri alma iradelerinin her ikisini de geçerli kılabilir mi? Kanaatimce şirket müdürlerinin kendi aralarındaki anlaşmazlık, icra dairesini veya alacaklıları bağlamaz. Bu anlaşmazlığı şirketin iç ilişkilerinde çözüme kavuşturmaları beklenir. Nitekim yukarıdaki Yargıtay kararında olduğu gibi şirkete ortak temsilci atanmasının emredilmesi icra dairesinin yetkisini aşar. Bu nedenle şirketi temsile yetkili iki temsilcinin birbirleriyle çelişen beyanlarda bulunması durumunda, şirketin temsil edilmesi için kayyum atanması gibi çözümler genel mahkemeden talep edilebilir. Genel mahkemenin belirlediği kayyumun geçmişteki işlemlere etkisi olmaz. Bu nedenle şirket müdürlerinden birinin takibe itiraz etmesi, diğerinin itirazı geri alması durumunda hangi beyanın geçerli olması gerektiğinin belirlenmesi halen gereklidir. Bu noktada genel mahkemenin, müdürlerin temsil yetkilerini kötüye kullanıp kullanmamalarına göre bir karar vermesi icap eder. Mahkeme, şirket müdürlerinin temsil yetkisini kötüye kullandığı kanaatine ulaşırsa, itiraz veya geri alma iradesini ileri süren ve temsil hakkını kötüye kullanan müdürü yetkisiz temsilci gibi değerlendirerek itirazı veya itirazın geri alınmasını geçersiz kılmalıdır. Ancak temsil yetkisinin kötüye kullanılması gibi bir durum söz konusu değilse, müdürlerin itirazı veya itirazın geri alınması iradeleri geçerli kalmalıdır.

Bir şirket müdürü iradesiyle şirket adına söz konusu taşınmaz satışının muvazaalı olduğu iddiasıyla dava açılırken diğer bir şirket müdürü tarafından bu davadan feragat edilmiştir. Böylece davacı şirketi tek başına temsile yetkili müdürler arasında davanın sürdürülüp sürdürülmemesi konusunda görüş ayrılığı oluşmuş bulunmaktadır. Bu durumda somut olayın özellikleri ve menfaat çatışması sonucu doğuran hallerde davacı şirketin temsili konusundaki ilkeler dikkate alınarak davacı şirkete kayyum tayin edildikten sonra davacı şirket adına açılan dava yönünden bozma ilamında işaret edilen hususlar nazara alınmak suretiyle işin esasının incelenip sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken bu şekilde davacı şirket adına açılan davadan feragat edilemeyeceği nazara alınmadan yazılı şekilde hüküm Kurulması doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir.” <https://legalbank.net/arama>, set. 19.04.2021.

B. İtirazı Geri Alma Beyanı İcra Dairesine Yapılmalıdır.

İtiraz, takibin başlatıldığı icra dairesine yapılıyorsa, itirazın geri alınması da icra dairesine ileri sürülür.⁴⁴ Bu nedenle geri alma beyanı icra dairesine başvurarak gerçekleştirilir. Borçlu, itirazın geri alınması beyanını tıpkı itirazda olduğu gibi⁴⁵ masrafını yatırmak suretiyle takibin yapıldığı yerden başka bir yerdeki icra dairesinde de ileri sürebilir. İtirazın yapıldığı icra dairesiyle, geri alındığı icra dairesinin aynı olması gerekmez. İtiraz geri alındıktan sonra, takibin durumu hakkında icra dairesi takibin devamına karar verir. Bu noktada, alacaklı da takip devam ettiğinde, icra dairesinden haciz talebinde bulunabilir. Tüm bu işlemlerin yerine getirilebilmesi için borçlunun ödeme emrine itirazını geri almaya yönelik irade beyanını herhangi bir icra dairesine yöneltmesi gerekir.

C. İtirazı Geri Alma Beyanı Dilekçeyle veya Sözlü Olarak Yapılmalıdır.

Geri almanın şekli belirlenirken İcra ve İflâs Kanunu'ndaki itiraz hükümlerinin kaynak alınacağını belirtmiştik. Bu nedenle İcra ve İflâs Kanunu'ndaki itiraza ilişkin hükümleri, uygun düştüğü ölçüde itirazın geri alınmasına uygulamak gerekir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 8. maddesi ile İcra ve İflâs Kanunu'nun Uygulanması Hakkındaki Yönetmeliğin⁴⁶ 22. maddesine göre, icra dairesine yöneltilen talep ve beyanlar tutanak altına alınır. Borçlunun yönelttiği bir beyan olan itirazın da sözlü veya yazılı biçimde yapılması gerekmektedir. Sözlü yapılan itirazlar tutanağa geçirilir.⁴⁷ İtirazın yapılaş biçiminden hareketle, geri alma beyanının da yazılı veya icra dairesinde tutanak altına alınmak şartıyla sözlü biçimde yapılması gerektiği sonucu çıkmaktadır.⁴⁸ O halde, geri alma beyanı da İcra ve İflâs Kanunu'nun ve

⁴⁴ AKİL, s. 227.

⁴⁵ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 202; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 104-105; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 169; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 76.

⁴⁶ Resmî Gazete Tarih: 11.04.2005, Sayı: 25783.

⁴⁷ BERKİN, s. 407; ÜSTÜNDAĞ, s. 99; YILDIRIM/YILDIRIM DEREN, s. 76; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 139.

⁴⁸ KURU, (El Kitabı), s. 237; AKİL, s. 227.

Yönetmeliğinin ilgili maddelerine dayanarak yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü biçimde yapılır. Doktrinde⁴⁹ de itirazı geri almanın yazılı biçimde yapılacağı ve sözlü yapılan geri almaların icra dairesinde tutanak altına alınması gerektiği ifade edilmiştir.

İtiraz geri alınırken kayıtsız şartsız yapılmalıdır.⁵⁰ Borçlu icra dairesinde itirazını şartlı geri aldığı anda icra dairesi bu beyanı dikkate almaz ve takip durmaya devam eder.⁵¹

D. İtirazı Geri Alma Beyanı Alacaklının Kabulüne Bağlı Değildir.

Dava geri alınırken davalının rızasına ihtiyaç vardır (HMK 123).⁵² Böyle bir rızanın aranmasının sebebi, davanın geri alınmasıyla haktan vazgeçilmemesi ve davalının sürekli bir dava tehdidi altında olmasının engellenmesidir. Davalı, geri almayı kabul etmeyerek mevcut yargılamanın devam etmesini isteme hakkına sahiptir. İtirazı geri almaya karşı alacaklının itiraz etmesinde hukuki yarar mevcut değildir.⁵³ Çünkü borçlu, itirazı geri aldıktan sonra takip kesinleşir.⁵⁴ Alacaklı, borçlunun tekrar itiraz ederek takibi durdurması gibi bir tehlike altında değildir. Bu nedenle, itirazın geri alınması için alacaklının kabulü gerekli görülmez.

III. İTİRAZIN GERİ ALINMASINDAN DÖNMEK MÜMKÜN MÜDÜR?

Genel haciz yoluyla icra takibinde borçlunun itiraz edebildiğini veya itirazından geri dönebileceğini açıklamaya çalıştık. Bu noktada itirazını geri alan borçlunun, geri almadan dönmek istemesi durumunda ne olacağı akla gelebilir. O halde, geri almadan dönmenin yapılıp yapılmayacağı, itirazı geri almadan dönmek mümkünse bunun için hangi merciye başvurulacağı gibi konuların üzerinde durmak gerekir.

⁴⁹ KURU, (El Kitabı), s. 237; AKİL, s. 225 ve 227.

⁵⁰ KURU, (El Kitabı) s.237; KURU, C-I, s. 260; DEYNEKLİ/KISA, s. 55; AKİL, s. 225.

⁵¹ KURU, (El Kitabı), s. 237; KURU, C-I, s. 260.

⁵² PEKCANITEZ/DİĞERLERİ, Pekcanitez Usul, C-I, s. 1188; BUDAK, Ali Cem, KARA-ASLAN, Varol, "Medeni Usul Hukuku", 4. Baskı, Ankara, 2020, s. 213-214; GÖRGÜN Şanal/BÖRÜ, Levent/TORAMAN, Barış/KODAKOĞLU, Mehmet, Medeni Usul Hukuku, 8. Baskı, Ankara, 2019, s. 308

⁵³ BERKİN, s. 409.

⁵⁴ Bkz: Başlık VII-a.

İtirazın geri alınmasından dönme imkânının bulunup bulunmadığı hakkında doktrinde çeşitli görüşler bulunmaktadır. Belgesay'a⁵⁵ göre itirazın geri alınması bir anlamda borçlunun takip konusu borcu tanıdığı anlamı taşır. Bu nedenle borçlu, borcunu ikrar ettikten sonra bu ikrarı geri alamaz. Berkin⁵⁶, yedi günlük itiraz süresi geçtikten sonra, itiraz iradesini ortaya çıkaracak nitelikte bir geri almadan dönme veya yeni bir itiraz iradesi koymanın mümkün olmayacağını belirtmiştir. Akil⁵⁷, itirazın geri alınmasıyla, takip konusu alacakla ilgili yalnızca takip hukukunda sonuç meydana geleceğini belirtmiş ve geri almadan dönmenin belirli hallerde mümkün olduğunu aktarmıştır. Buna göre; geri alma beyanı icra daire-sine ulaşmadan dönme iradesinin ileri sürülmesinde veya geri alma iradesinin fesada uğraması durumunda gerçekleşir.⁵⁸ Akil'in aktardığı İsviçre Hukuku öğretisine göre⁵⁹, geri alma beyanındaki iradenin fesada uğradığı menfi tespit davası ile ortaya konur.

Postacıoğlu/Altay⁶⁰, İsviçre Hukuku'nu kaynak göstererek geri alma beyanından geri dönülemeyeceğini hatta bu beyanın fesada uğra-

⁵⁵ BELGESAY, s. 165; Aynı yönde: KURU, C-I, s. 261; HUBER, s.44-45: Yazar, itirazı geri alma beyanının takip konusu borcun tanınması anlamı taşıdığından irade fesadı veya maddi bir hata haricinde geri almadan dönmenin mümkün olmadığını ifade etmiştir; naklen, AKİL, s. 228.

⁵⁶ BERKİN, s. 409; Aynı yönde: AKYAZAN, Sıtkı İcra ve İflâs Kanun'undaki Yeni ve Değişik Hükümler Üzerinde İnceleme ve Açıklamalar, 1. Baskı, Ankara, 1965, s. 37: Yazar takipteki borcu ikrar ettikten sonra 7 günlük itiraz süresi içinde itiraz iradesinin ileri sürülebileceğini belirtmiştir.

⁵⁷ AKİL, s. 228.

⁵⁸ BGE 62 III 125,127. naklen: AKİL, s. 228; AKYAZAN, s. 38.

⁵⁹ BGE 75 III, 40,42 vd; BISchK 1986, 184, 185; VOEGELI, s. 46-47; FRITZSCHE/WALDER, I, §17 kn. 57; RUEDİN, s. 7; naklen, AKİL, s. 228 Yazar, ödeme emrine itirazdan vazgeçmenin; hata, hile veya korkutma ile verilmesi durumunda vazgeçme beyanının iptal edilip edilmeyeceğini tartışarak, bu konuda İsviçre uygulamasında iptal davası açılmayacağını söylemektedir.

⁶⁰ BESSENICH, Basler Kommentar, SchKG I, Art.78, No. 5-6: naklen: POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 220, Aynı eserde yazarın aktardığı Federal Mahkememe kararında, geri alma iradesinden, iradenin fesada uğradığı gerekçesiyle serbestçe geri dönülemez. Bunun için borçlu ayrıca menfi tespit davası açabilir. Federal Mahkeme Kararı, 15 Haziran 1949, JdT. 1950 II 3, naklen: POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 220.

ması halinde dahi icra dairesine yöneltilebilecek bir dönmenin gerçekleşmeyeceğini, irade fesadı söz konusu olduğunda borçlunun bu durumu menfi tespit davasında ileri sürebileceğini belirtmiştir.

İtirazın geri alınmasından dönmenin mümkün olmadığını ileri süren yazarların bir kısmı, geri alma beyanını, borç tanınması olarak görmektedir.⁶¹ Bu noktada borcunu tanımış olan borçlunun artık geri almadan dönerek borca itiraz iradesini canlandırmasının mümkün olmadığı düşünülebilir. Ancak, itirazın geri alınması borçlunun borcunu tanınması şeklinde nitelendirilirse bunun maddi hukuk açısından da etkisi olduğunu kabul etmemiz gerekir. Oysa borçlu itirazını geri alırken borca ilişkin herhangi bir ikrarda bulunmaz. Borçlu yalnızca önceden ileri sürdüğü itirazını hükümden düşürme iradesini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, itirazın geri alınması beyanı yalnızca takip hukuku açısından sonuç doğurur. Kanaatimce itirazı geri alma iradesinden dönmek, irade fesadı halleri ile geri alma beyanının henüz icra dairesine ulaşmadığı durumlar haricinde mümkün değildir. Fakat geri almadan dönme imkânının olmaması, borç ikrarına bağlanamaz. Dönme imkânının olmaması takibin kesinleşmesiyle ilgilidir. İtirazın geri alınması yalnızca takip hukukunda sonuç doğurur ve bu bir borç ikrarı değildir. Alacaklı, itirazın geri alınmasıyla takibe devam etme imkânı bulur.⁶² Takibe devam etme imkânı ise kural olarak takibin kesinleşmesiyle mümkündür. Bu nedenle, itirazın geri alınmasıyla birlikte icra takibi kesinleşir ve takibe devam edilir. Takip kesinleştikten sonra geri almadan dönme iradesini ileri sürerek, itirazı tekrar gündeme getirmek ve takibi bir kez daha durdurmak alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesini zedeler. Alacaklının sürekli takibin durması tehdidi altında cebri icrayı yürütmesi de borçlu ile alacaklı arasındaki dengeyi ortadan kaldırır. Dolayısıyla, itirazın geri alınmasından dönmek kesinleşen takibin tekrar durma ihtimalinin olmaması nedeniyle mümkün değildir.

⁶¹ KURU (El Kitabı), s. 238: Yazar itirazı geri alarak borçlunun borcunu kabul etmiş sayılacağını belirtmiştir.; BELGESAY, s. 165.

⁶² KURU, (El Kitabı), s. 237.

Borçlu süresinde itiraz ederek önce takibi durdurup sonrasında itirazını geri aldığı anda itiraz süresi dolmadan tekrar itiraz edebilir mi? Kanaatimce bu soruya olumlu yanıt vermek mümkün değildir. Borçlu itirazı geri alarak takibi kesinleştirmiş olur. Aksi düşünülduğünde alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesi ortadan kalkar.

Geri alma iradesinin fesada uğraması halinde, geri almayla ilgili alacaklı veya borçlu nezdinde sonradan bir anlaşmazlık olursa, bu hususun şikâyet yoluyla çözümleneceği düşünülebilir. İrade fesadı aslında itirazı geri alma beyanının hata, hile, ikrah gibi hallerinde somutlaşır. Ancak şekli inceleme yetkisiyle sınırlandırılmış icra mahkemesinin irade fesadı hallerini tartışma imkânı bulunmamaktadır.⁶³ İtirazın geri alınmasına ilişkin irade beyanının fesada uğraması durumunda geri almanın akıbetini takip hukukunda araştırılacak bir müessese bulunmamaktadır. Kanaatimce de geri alma beyanının ortadan kaldırılması için irade fesadının mevcudiyetini inceleyecek mercii genel mahkemeler olmalıdır. Çünkü her ne kadar geri alma beyanı üzerine takibin devamına ilişkin işlemlerde bulunan icra dairesi olsa da maddi hukuk bakımından inceleme gerektirecek irade fesadı hallerinin icra mahkemesinde değerlendirmesi mümkün değildir. Bu noktada, İsviçre öğretisine uygun olarak, geri alma beyanını hükümsüz kılacak irade fesadı hallerinin genel mahkemelerde incelenmesi gerekmektedir. Genel mahkemede açılması gereken dava da menfi tespit davasıdır.

IV. İTİRAZIN KISMEN GERİ ALINMASI MÜMKÜN MÜDÜR?

İtirazın geri alınması borcun tamamına değil de bir kısmını etkileyecek şekilde yani kısmî olarak yapılabilir. Böyle bir durumda, borçlunun itirazını geri aldığı kısmı kadarıyla takibe devam edilir. Akil⁶⁴ de bu hususta borcun tamamına yapılan itirazdan sonra alacağının bir kısmı için itirazın geri alınması halinde kısmî geri almanın söz konusu olacağını belirtmiştir. Buradan hareketle kısmi ödemelerle itirazın tamamının değil, ödendiği kısmı kadarının geri alındığını kabul etmek gerekir.

⁶³ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 220; aynı yönde AKİL, s. 227.

⁶⁴ AKİL, s. 228.

V. ÖDEME, İTİRAZI GERİ ALMA MIDIR?

Doktrinde⁶⁵ geri almanın, açıkça veya zımnî şekilde yapılabileceği ifade edilmiştir. Alacağın icra dairesinin hesabına yatırılması, zımnî geri alma olarak değerlendirilir. Fakat ödemenin icra dairesinin hesabına yatırılması önem arz eder. Çünkü haricen yapılan ödemelerin hangi borç için yapıldığını belirlemek mümkün değildir.⁶⁶

İtiraz ile durdurulan fakat sonradan borcun bir kısmının icra dairesinin hesabına ödendiği bir takipte, itirazın hükümsüz kalacağı ve kalan alacak için takibe devam edileceğine ilişkin Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin 1953 tarihli bir kararı bulunmaktadır:

“...Takibe karşı itiraz eden borçlu tarafından borcun kısm-ı küllisi mezkur takipten ödenmiş olmasına göre borç fiilen kabul ve ikrar edilmiş sayılacağından talep veçhile takip masrafları hakkında icranın devamına kanuni bir mani bulunmadığı halde mercice itirazla takibin durdurulduğundan ve itirazın ref'i istenmemiş olduğundan bahisle karar verilmesi hukuka aykırıdır...⁶⁷”

Kanaatimce geri alma beyanı açıkça ileri sürülmelidir. Kısmî ödeme yapılması, itirazın tamamı üzerinde etki doğurmaz. Kısmen yapılmış bir ödeme, önceden takibe itiraz etmiş kişinin, borcun tamamı üzerindeki itirazını ortadan kaldırmaz. Böyle bir durumda, ödediği kısım hakkında hata yaptığını düşünen borçlu, kalan kısım için itiraz ve dolayısıyla takip iradesini devam ettirecektir. Dolayısıyla, yapılan kısmî ödemeler, borcun tamamı bakımından itirazın geri alınması anlamı taşımaz. Öte yandan, takip alacağının tamamının icra dairesinin hesabına yatırılması, zımnî anlamda geri alma değildir. Yargıtay bir kararında, duran takibin devamı için itirazdan açıkça feragat edilmesi gerektiğini, icra dosyasına yapılan bir ödemenin takibin devamına yol açmayacağına hükmetmiştir.⁶⁸ Alacağın tamamının icra dairesinin hesabına yatırılması halinde, itiraz üzerine

⁶⁵ KURU, (El Kitabı), s.238; AKİL, 226; KURU, Baki, İcra ve İflâs Hukuku Cilt-I, 1. Baskı, İstanbul, 1988, C-I, s. 261; DEYNEKLİ/KISA, s. 55; OLGAÇ, Senai/KÖYMEN, Haydar, Kazai ve İlmi İçtihatlarla İcra ve İflâs Kanunu, 1. Baskı, İstanbul, 1965, s. 457.

⁶⁶ AKİL, s. 227.

⁶⁷ İİD, 21.12.1953T. 6113 E. 5907 K. naklen: OLGAÇ/KÖYMEN, s. 458.

⁶⁸ Yargıtay 12. HD. 2012/16775E., 2012/33809 K., 20.11.2012 T. “... borçlunun itirazından açıkça feragat etmesi halinde mümkün olup, itirazı hükümden düşürecek bir karar bulunmak-

duran takibe devam edilmesine gerek kalmaz. Ödemenin yapılması durumunda, itirazın da geri alındığını kabul etmek bir anlam taşımamaktadır. Zaten, borcun tamamının ödenmesi ile birlikte takip sona erecek ve itirazın geri alınmasıyla devam ettirilmeye çalışılan takip ve takip işlemlerine ihtiyaç kalmayacaktır. Başka bir deyişle, alacağın tamamının icra dairesinin hesabına yatırılması durumunda itirazın geri alınmasına bağlanan hukuki sonuçlar doğmayacağı gibi, itirazın geri alınmasına başvurmak için gereken hukuki yarar ortadan kalkacaktır.

VI. ZAMAN BAKIMINDAN İTİRAZIN GERİ ALINMASI

İtirazın geri alınmasının takibin her aşamasında yapılabileceği yönünde doktrinde bir görüş birliği bulunmaktadır.⁶⁹ Ancak bazı durumlarda, borçlunun itirazını geri almasına gerek kalmaz. Örneğin, kesin kaldırma veya itirazın iptali kararı verilmesiyle geri almaya ihtiyaç kalmaz. İtirazın her zaman geri alınabileceğini söyleyen görüşler bulunsa da itirazın hükümden düşürülmesine ilişkin genel mahkeme veya icra mahkemesi kararları, geri alma beyanının ileri sürülme zamanı bakımından sınır olmalıdır. Başka bir deyişle itirazın geri alınması beyanı, başvurulması halinde kesin kaldırma veya itirazın iptali kararları verilene kadar ileri sürülebilir. Çünkü genel mahkemenin itirazın iptali kararı vermesi üzerine alacaklı takibe devam eder ve borcunun mallarının haczedilmesini isteyebilir.⁷⁰ İtirazın iptali kararının verilmesiyle takibe devam edilmesi için verilen hükmün kesinleşmesine gerek yoktur.⁷¹ Aynı durum itirazın kesin kaldırılması kararının verilmesi bakımından da geçerlidir. İtirazın kesin kaldırılmasıyla birlikte takip kesinleşir ve alacaklı takibe devam

sızın veya açıkça itirazdan feragat edilmeksizin hiçbir icra takip işlemi yapılamaz. ...Borçlunun yasal sürede yaptığı itiraz ile takip durduğuna ve alacaklı tarafından itirazın kaldırılması ya da iptali yönünde alınmış bir karar ibraz edilmediğine göre icra takibinin devamı olanaksızdır. İtirazdan feragatin açıkça yapılması zorunlu olup, borçlu tarafından icra takip dosyasına borcun ödenmesi, itirazdan feragat anlamına gelmez..." s.e.t.: 16.04.2021; <https://le-galbank.net/arama>.

⁶⁹ KURU, (El Kitabı), s.237; AKİL, s. 227; DEYNEKLİ/KISA, s. 55; ÜSTÜNDAĞ, s. 99; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 78; BERKİN, s. 409.

⁷⁰ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 185; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 114.

⁷¹ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 185.

etme imkânı bulur.⁷² O halde geri alma, itirazın mahkemece kesin kaldırılmasına kadar mümkündür. İtirazın geçici kaldırılmasında ise geçici hacizlerin kesin hacze dönüşme anına kadar geri almanın zaman bakımından pratik bir sonucu olur.

Alacaklının itirazı hükümden düşürecek yollara başvurmadiği hallerde, borçlu itirazını ne zamana kadar geri alabilir? Burada aklımıza alacağın zamanaşımına uğraması gelebilir. Alacaklının takip başlattığını, borçlunun da süresinde itiraz ederek takibi durduğunu düşünelim. Bu takipte on beş yıl boyunca hiçbir işlem yapılmazsa, alacak zamanaşımına uğrar. Zamanaşımına uğrayan bu takipte borçlunun itirazını geri almasına engel yoktur. Bu noktada alacaklının takibe devam etme fırsatı doğar. Öte yandan itirazın geri alınması ile alacaklı takibe devam etse de borçlu zamanaşımını ileri sürerek takibi iptal ettirme imkânını elinde tutar. İtirazı geri alma iradesini ileri süren borçlunun zamanaşımı sebebiyle takibin iptaline başvurması çelişkili bir davranıştır. Zamanaşımına uğrayan borç için icra takibindeki itirazını geri alıp sonrasında zamanaşımı sebebiyle takibin iptaline başvuran borçlu çelişki yaşadığını ihlal eder.

VII. KONUSU BAKIMINDAN İTİRAZIN GERİ ALINMASININ ETKİSİ VE SONUÇLARI

A. GENEL OLARAK

1. Takip Kesinleşir

İtirazın geri alınmasıyla birlikte borçlunun takibe devam edebileceğinden bahsetmiştik.⁷³ Takibe devam edilmesinin en önemli koşulu, takibin kesinleşmesidir.

Alacaklının itirazı ortadan kaldıracak yollardan birine başvurmadığı dönemde, borçlunun itirazını geri alması üzerine takibin devamı hangi merci tarafından sağlanır? Kuru'ya göre geri almadan sonra itiraz hükümsüz kalır ve alacaklı bir dilekçe ile takibe devam edebilir.⁷⁴ Berkin ise, alacaklının geri alma beyanına itiraz edemeyeceğini ifade ederek, itirazın geri alınmasından sonra takibe devam etmenin mümkün olduğunu

⁷² PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 126; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 212.

⁷³ Bkz: Başlık IV.

⁷⁴ KURU, (El Kitabı), s. 237; KURU, C-I, s. 260.

belirtmiştir.⁷⁵ Kanaatimce, duran takibe devam edilmesi için icra daire-sine geri alma beyanı ulaştıktan sonra icra müdürünün, itirazın geri alın-masıyla birlikte takibin devamına karar vermesine gerek yoktur. Nasıl iti-raz ile birlikte takip kendiliğinden duruyorsa, itirazın geri alınmasıyla da duran takip kaldığı yerden devam edecektir. Ancak, icra dairesi itiraz ile birlikte tespit edici veya açıklayıcı nitelikte olan takibi durdurma kararı vermektedir. İtirazın geri alınmasında da duran takibin devamını göste-ren açıklayıcı nitelikte bir karar yazılabilir.

İcra dairesi itirazın geri alındığını alacaklıya bildirmelidir. Böylece alacaklı takibini devam ettirmek isterse harekete geçebilir. İtirazın geri alınması karşısında alacaklı takibe devam edebileceği için artık haciz ta-lep etme yetkisini kendinde bulur.

Yukarıda belirttiğimiz üzere itirazın geri alınması, yalnızca takip hukuku kapsamında sonuç doğurur. Borçlunun takip konusu borcu ikrar ettiği anlamına gelmez. Geri alma, yalnızca o borç ile ilgili cebrî icra iş-lemelerinin devamına sebep olur; maddi hukuk bakımından etki yaratmaz ve takip konusu borcun, genel mahkemelerde tartışılmasına engel olmaz. Dolayısıyla borçlunun menfi tespit davası veya istirdat davası açma hakkı devam eder.

2. Derdest İtirazın Ortadan Kalkması Yargılamaları Konusuz Kalır

Genel haciz yoluyla ilamsız takipte, borçluya ispatsız ve inceleme-siz itiraz ile takibi durdurma hakkı veren İcra ve İflâs Kanunu, bu itirazın hükümden düşürülmesi için alacaklıya da itirazın kaldırılması ile itirazın iptali gibi takip hukukuna özgü yollara başvuru hakkı tanımıştır. İtiraz ile duran takip, itirazın geri alınması ile devam edecekse de geri alma be-yanının itirazın iptali veya itirazın kaldırılması aşamalarında gerçekleş-mesi üzerine bunun yargılamalara etkisi tartışmaya değerdir.

İtirazın geri alınması, iptal veya kaldırma yargılamalarında hukuki yararın ortadan kalkmasına ve yargılamaların konusuz kalmasına neden olur.

⁷⁵ BERKİN, 409: Yazar, alacaklının itirazı geri alma beyanına itiraz etmeyeceğini çünkü bunda bir hukuki yararı olmadığını ifade etmiştir.

3. İtirazın Ortadan Kaldırılması Yargılamalarında Borçlu, Tazminatlar ve Para Cezasına Mahkûm Edilir

İtirazın geri alınması, itirazı ortadan kaldırmayı amaçlayan yargılamalarda icra inkâr tazminatına hükmedilmesine engel teşkil etmez. Bu yargılamalarda, davayı kaybedeceğini anlayan borçlunun, itirazını geri alarak tazminattan ayrık tutulmaya çalışmasını engellemek amacıyla icra inkâr tazminatı ve diğer dava ve takip giderlerine hükmedilmesi gerekir.

İtirazın iptali davasında her ne kadar, icra ve inkâr tazminatına hükmedilebilmesi için, süresi içinde geçerli bir itirazın⁷⁶ mevcudiyeti aransa da kaybedeceğini anlayan borçluların itirazı geri alarak icra inkâr tazminatından muaf tutulmaya çalışmasının önüne geçmek gerekir.

Yargıtay'a göre de itirazın geri alınması, itirazın iptali davasında mahkemenin icra inkâr tazminatına hükmetmesine engel olmaz. Bu nedenle de Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, itirazın geri alınmasıyla davanın görülmesine engel olunamayacağını, aksi halde kaybedeceğini anlayan borçlunun itirazını geri alarak aleyhine hükmedilecek tazminattan kaçınabileceğini ifade etmiştir:

*"...Olayımızda temyiz konusu olmamakla birlikte İİK'nın 67. maddesinin 2. fıkrasındaki icra inkâr tazminatının kanuna konuluş amacı da borçlu olduğu miktarı bilebilecek veya bu miktarı tayin edebilecek durumda olan borçlunun ödeme emrinin tebliği üzerine icrada borcunu inkâr etmesini önlemektir. ...Borçlunun sonradan yaptığı ödemeler veya borcu kabul beyanı mahkemenin yargılamayı devam ettirip davayı sonuçlandırmasına, takibe yapılan itirazda haksızlık durumuna göre inkâr tazminatına hükmetmesine engel teşkil etmez."*⁷⁷

⁷⁶ İtirazın iptali hakkında bkz: KURU, (El Kitabı), s. 263; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/ HANAĞASI, s.186; YILDIRIM/ DEREN YILDIRIM, s. 105.

⁷⁷ Yargıtay HGK 16.10.1996 T, 1996/601 E, 1996/711 K; <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.html> s.e.t: 16.04.2020 Aynı yönde bkz: Yargıtay HGK, 21.03.2001 T, 2001/19 E, 2001/266 K; <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/hgk-2001-19-266.htm> s.e.t: 16.04.2020; Yargıtay 19. HD 14.12.2015 T, 2015/6527 E, 2015/16715 K: "...Mahkemece bu yönde karar verilmesi doğru olmakla birlikte, davanın açılmasında davacıya atfedilecek bir kusurun bulunmadığı, davanın açılmasına sebebiyet veren ve yargılama aşamasında icra takibine konu alacağı itirazından vazgeçen davalının bu hali ile kusurlu olduğu gözetilerek, davacı yararına İİK'nın

Borcun tamamının ödenmesi halinde icra inkâr tazminatının durumu bakımından da bir değişiklik söz konusu olmaz. Borçlunun yaptığı ödeme, itirazın iptali davasında hükmedilecek icra inkâr tazminatını bertaraf etmez. Çünkü itirazın iptali davasında borçlu aleyhine hükmedilen tazminat, borçlunun haksız yere takibi durdurmak suretiyle alacaklının alacağını geç almasına sebep olmasının bir yaptırımıdır.⁷⁸

İtirazın kesin ve geçici kaldırılmasında, itirazı geri alma bu yargılamaları konusuz bırakır. Ancak yine de borçlu aleyhine icra inkâr tazminatına hükmedilmesi gerekir. Yargıtay da bu hususta, borçlunun itirazdan vazgeçmesinin icra inkâr tazminatına karar vermekte etkili olmayacağına hükmetmiştir:

“...Süresinde takibe itiraz edilmesinden sonra gerek borçlunun itirazdan vazgeçmesi ve gerekse alacaklının itirazı kabul etmesi yahut takip şekline göre icra dairesine başvurup takipten feragat etmesi halleri tazminat isteminin reddini gerektirmez. Aksinin kabulü halinde itiraz üzerine haklı olmadığını anlayan tarafın talebinden vazgeçmesi suretiyle aleyhine tazminat hükmedilmesini engellemesi gibi kabulü mümkün olmayan bir durum ortaya çıkar. Feragat nedeniyle alacaklı lehine maktu avukatlık ücreti taktir edilmesi gerekirken bu konuda olumlu-olumsuz bir karar verilmemesi de doğru değildir...”⁷⁹

67/2.maddesi uyarınca itiraza konu alacağın tümü üzerinden icra inkâr tazminatına hükmedilmesi, yargılama giderlerinin tümünden davalının sorumlu tutulması ve davalı lehine vekalet ücretine hükmedilmemesi gerekirken, eksik inceleme ve yanlış değerlendirme ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.”
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> s.e.t: 17.04.2020.

⁷⁸ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 191.

⁷⁹ Yargıtay 12. HD 2002/5648 E, 2002/6762 K, 02.04.2002 T; <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/12hd-2002-5648.htm> s.e.t: 16.04.2020. Aynı yönde bkz: Yargıtay 12. HD 2003/18273E, 2003/21979 K, 07.11.2003T; <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/12hd-2003-18373.htm> s.e.t.: 16.04.2020: *“...Borçlunun yasal süresinde takibe itiraz etmesinden sonra, alacaklı vekili tarafından 26.5.2003 tarihinde icra dosyasına alacağın tahsil edildiği yönünde beyanda bulunduğu gerekçe gösterilerek mercice davanın konusu kalmadığı için karar verilmesine yer olmadığına hükmedilmiş ve alacaklının tazminat isteminin reddine karar verilmiştir. Takibe itiraz edilmesinden sonra gerek borçlunun itirazdan vazgeçmesi ve gerekse alacaklının itirazı kabul etmesi yahut takip şekline göre icra dairesine başvurup takipten feragat etmesi halleri tazminat isteminin reddini gerektirmez. Aksinin kabulü halinde itiraz üzerine haklı olmadığını anlayan tarafın talebinden vazgeçmesi sureti ile aleyhine tazminata hükmedilmesini engelleme-si gibi kabulü mümkün olmayan bir durum ortaya çıkar (HGK 16.10.1996 tarih 1996/601-711; HGK'nın 21.3.2001*

Borçtan kurtulma davasında takip konusu alacağın maddi hukuk bağlamında değerlendirilmesi söz konusu olduğu için itirazın geri alınmasının bu davaya etkisi olmaz. Bu nedenle, borçtan kurtulma davasında itirazını geri alması davanın konusuz kalmasına sebep olmadığı gibi inkâr tazminatına hükmedilmesini de engellemez.

B. MADDİ HUKUKA İLİŞKİN İTİRAZLARIN GERİ ALINMASININ ETKİ VE SONUÇLARI

1. İtirazın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Yollara Başvurmadan Önce İtirazın Geri Alınması

İtiraz ile duran takipte alacaklının henüz itirazın kaldırılması veya itirazın iptali yollarından birine başvurmadığı bir dönemde, borçlu itirazını geri aldığı anda alacaklı takibe devam etme imkânı bulur. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi⁸⁰ borçlunun itirazını geri alması üzerine takip kesinleşir. Alacaklı takibini dilediği gibi devam ettirebilir.

2. İtirazın Kaldırılması Yollarına Başvurulduktan Sonra İtirazın Geri Alınması

i. İtirazın İptali Davası Sırasında

İtirazın geri alınmasının iptal davası bakımından etkisi açıklanmadan önce, bu davanın niteliği üzerinde durmak gerekir. İtirazın iptali davası, ödeme emrine yapılan itirazın ortadan kaldırılması için İİK 68 ve 68/b maddelerindeki belgeleri elinde bulundurmayan veya elinde 68-68/b niteliğinde belge olmasına rağmen alacaklının başvurduğu bir davadır.⁸¹ Alacaklı; itirazın iptali yargılamasında, itirazın iptaline ve takibin devamına karar verilmesini talep eder.

tarih, 2001/266 sayılı kararları) Somut olayda; ... Borçlu vekilince itirazdan vazgeçilmediği için işin esası hakkında karar verilmemesi temyiz edenin sıfatına göre bozma nedeni yapılmaz ise de borçlu iddiasını ispat edemediği için alacaklı yararına tazminata hükmedilmesi gerekirken, bu istemin reddi yasaya aykırı bulunmuştur."

⁸⁰ Bkz: Başlık IV/A-1.

⁸¹ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 221; ÜSTÜNDAĞ, s. 105; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 197; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 100; KURU, (El Kitabı), s. 249: Yazara göre, itirazın iptali yargılamasında borca ve imzaya itirazın iptali talep edilebilir. Takip hukukuna ilişkin diğer itirazlardan derdestlik itirazı veya yeni mal iktisap edilmediğine ilişkin itirazları hükümden düşürmek için icra mahkemesinden itirazın kaldırılması talep edilmelidir.

İtirazın iptali sonucunda maddi anlamda kesin hüküm teşkil eden bir karara ulaşılır.⁸² İtirazın iptali davası, hem takip hukuku çerçevesindeki itirazın durumunun tartışıldığı, hem de maddi anlamda kesin hüküm elde edilen bir davadır. Postacıoğlu/Altay⁸³ itirazın iptali davasının bu kendine özgü yapısını ortaya koymak için bu davayı takip hukukuna monte edilmiş bir maddi hukuk davası olarak tanımlamıştır.

İtirazın iptali davasında, elde edilen hüküm itirazı iptal eden ve takibin devamına yol açan bir tespit hükmü müdür? Yoksa itirazın iptal edilmesi yanında alacağın tahsiline de hükmedilen bir eda hükmü müdür? Başka bir deyişle itirazın iptali davasında itirazın iptali ile birlikte alacağın tahsili istenebilir mi? Yoksa yalnızca itirazın iptali ve mevcut ilamsız takibin devamına mı hükmedilir? Bu husus doktrinde ve Yargıtay nezdinde tartışılmıştır. Bu tartışmanın seyrine göre itirazın geri alınmasının etkisi farklılık gösterir. Bu nedenle, öncelikle anılan tartışmaya doktrin ve Yargıtay uygulamasına göre yer verip, çeşitli ihtimallere göre itirazın geri alınmasının anılan davaya etkisi tartışılacaktır.

İtirazın iptali davası, eda veya tespit davası olmak üzere iki farklı biçimde yorumlanır. Doktrindeki ilk görüşün temsilcilerinden Arslan/Yılmaz/Taşpınar Ayvaz/Hanağası'na göre⁸⁴ bu davada itirazın iptali ile birlikte, alacağın tahsilini de talep etmek mümkündür. Dolayısıyla itirazın iptali davası bir eda ve alacak davasıdır. Postacıoğlu/Altay'a göre⁸⁵, itirazın iptali davası içeriğinde tespit hükmü barındıran bir eda davasıdır. İtirazın iptali davasının netice-i talebinde itirazın iptali ile birlikte alacağın tahsili de talep edilir ve dava sonucunda hem tespit hem de eda hükmü oluşur. Alacaklı mevcut takibine devam ederek alacağını tahsil edebilir veya ilamsız takibini terk ederek ilamlı icraya başvurabilir.⁸⁶ Kuru'ya⁸⁷ göre, itirazın iptali davası, eda niteliğinde bir alacak davasıdır.

⁸² KURU, (El Kitabı), s. 271; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 191; POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 224; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 104.

⁸³ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 223.

⁸⁴ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 181.

⁸⁵ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 226.

⁸⁶ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 226.

⁸⁷ KURU (El Kitabı), s. 272.

Alacak davası İİK'nın 67/I. maddesinde yer alan bir yıllık süre içinde açılırsa adı itirazın iptali davası olur. Dolayısıyla alacaklı, itirazın iptalinde hem alacağın tahsilini hem de itirazın iptalini talep edebilir.⁸⁸ Karşı görüşteki Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes'e⁸⁹ göre, itirazın iptali davası, takip hukukuna özgü bir davadır ve bu davada alacağın tahsiline karar verilmesi mümkün değildir. Bu davada itirazın iptaline ve takibin devamına, talep edilirse icra ve inkâr tazminatına hükmedilir.

Uygulamada, itirazın iptali ile birlikte alacağın tahsili talebine sıklıkla karşılaşılmaktadır. Yargıtay'ın bu konuda verdiği kararlarda davacıya, ilamsız takibin devamı içerikli bir tespit kararı mı, yoksa alacağın tahsilini de içinde barındıran bir tespit ve eda kararı mı verilmesi gerektiği sorulur. Mahkeme alacaklıya, alacağının tahsilini mi, yoksa takibin devamını mı istediğini sormalı ve alacağı cevaba göre karar vermelidir. Eğer alacaklı tahsil isterse dava artık bir eda davası olarak görülür. Yok eğer alacaklı icra inkâr tazminatı ile birlikte sadece itirazın iptalini isterse, alacağın tahsiline karar verilmeden itirazın iptali ve takibin devamına hükmedilir.⁹⁰

Yargıtay uygulamasına göre iki ihtimal bulunmaktadır: Davacı alacaklı itirazın iptali talebiyle sınırlı kalarak takibine devam eder veya davasını bir eda davasına dönüştürür.

İlk ihtimale göre itirazın geri alınmasını değerlendirirsek; alacaklı itirazın iptali davasında takibin devamını istemişse, borçlu itirazını geri aldığı anda mevcut davada artık iptal edilmesi gereken bir itiraz kalmaz. Ödeme emrine itiraz eden borçlu, icra dairesine başvurarak itirazını geri aldığı anda, itirazın iptali davası konusuz kalır⁹¹ ve mahkeme davanın esasına ilişkin karar verilmesine yer olmadığına hükmeder.

⁸⁸ KURU, (El Kitabı), s. 248, 271-272.

⁸⁹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 199-200.

⁹⁰ KURU, (El Kitabı), s. 273; POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 225-226; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 180; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 101.

⁹¹ KURU, (El Kitabı), s. 271; karşı yönde: YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. Yazarlar, itirazı geri alınması durumunda itirazın iptali davasına sonuna kadar devam edileceğini ve yargılama sonunda davanın reddine karar verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

İkinci ihtimalde itirazın iptali davası, bir alacak davası olarak görülür. Davacı alacaklı, alacağın tahsiline karar verilmesini istediğinde borçlu takipte ileri sürdüğü itirazını geri alırsa itirazın iptali davası alacak davasına dönüştüğü için konusuz kalmaz. İtirazın iptali, artık bir alacak davası olarak nitelendirildiğinden, takibe konu edilen alacak genel mahkemelerde maddi hukuk kapsamında değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu dava artık takipten bağımsız bir hale dönüştüğünden alacağın var olup olmadığına ilişkin bir yargılama yapar. Bu sebeple itirazın geri alınması, alacağın tahsilinin istendiği bu davayı etkilemez.

Kanaatimce, itirazın iptali davası, takip hukuku kaynaklı bir davadır, bir eda davası değildir. Bu nedenle, itirazın iptali davasında, itirazın iptaline ve takibin devamına ilişkin hüküm verilebilir. Takip konusu alacağın tahsiline karar verilmesi mümkün değildir. İtirazın geri alınması durumunda, takip devam eder ve ortada iptal edilmesi gereken bir itiraz da kalmaz. Dolayısıyla itirazın iptali davasında, itiraz borçlu tarafından geri alınırsa dava konusuz kalır. Yargıtay bir kararında itirazın iptali davası sırasında itirazın geri alındığı, bu nedenle duran bir icra takibi olmadığından davanın konusuz kalmasına ilişkin yerel mahkeme kararını doğru bulmuştur.⁹²

Neticede itirazın iptali davası görülürken, borçlunun itirazını geri alması, iptal davasını konusuz bırakır. Çünkü itirazın iptali davasında itirazın devamı veya ortadan kaldırılmasının amaçlandığı için itirazın geri alınmasıyla icranın devam edip etmeyeceğinin tartışılmasına gerek kalmaz. Bu durumda borçlu itirazını geri alırsa, alacaklı takibe devam edebilir ve borçlunun malları üzerinde haciz yetkisi elde eder.

İtirazın iptali davası sırasında, alacağın tamamının ödenmesi durumunda, itirazın iptali yargılamasının akıbeti ne olur? İtirazın iptali davasının, itirazın haklı olup olmadığını ve takibin devam edip etmeyeceğini

⁹² Yargıtay 19. HD 14.12.2015 T, 2015/6527 E, 2015/16715 K: “Dava, faturadan doğan alacağın tahsili amacıyla başlatılan icra takibine itirazın iptali istemine ilişkindir. Yargılama sırasında davalı vekili 03/02/2015 havale tarihli dilekçesi ile icra takibine itirazdan feragat edildiğini bildirmiştir. Bu aşamadan sonra itiraz üzerine duran bir icra takibi bulunmadığından dava konusuz kalmıştır. ...”: <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> : s.e.t: 17.04.2020.

inceleyen bir dava olduğunu kabul edelim. Alacağın tamamının icra dairesinin hesabına yatırılması durumunda davadan önce takip konusuz kalır. Takibin konusuz kalması ise itirazı da hükümden düşürür. Dolayısıyla alacağın ödenmesi suretiyle itirazın iptali davası konusuz kalır. Bu konuda, Kuru⁹³, alacağın ödenmesiyle birlikte itirazın iptali davasında hukuki yararının ortadan kalkacağını ve davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Kanaatimce bu durumda davada incelenecek itiraz incelenmez hale gelmiştir.

İtirazın iptali davasının alacak davasına dönüştüğü bir durumda, takip borcunun tamamının ödenmesi bu defa alacak davasına dönüşen itirazın iptalini konusuz hale getirir. Çünkü davaya konu edilen alacak itfa edildiğinden davanın konusu ortadan kalkmıştır.

ii. İtirazın Kesin Kaldırılması Sırasında

İtirazın kesin kaldırılmasında, borçlu itirazını geri alırsa icra mahkemesinde görülen yargılamanın bir anlamı kalmaz. Çünkü itirazın kaldırılması yargılamanın görülme amacı, icra takibine yapılan itirazdır. İtirazın ortadan kalkmasıyla kesin kaldırma yargılaması konusuz kalır.⁹⁴ Mahkeme, geri alma ile karar verilmesine yer olmadığına hükmeder. İcra mahkemesi, itirazın kesin kaldırılması kararı veremeyecektir.

İtirazın kesin kaldırılmasını düzenleyen 68. maddenin 4. fıkrası, itirazın kaldırılması yargılamasında bekletici mesele yapılacak bir hususu düzenlemiştir. Bu maddeye göre, borçlunun borcu kendisine miras yoluyla geçmişse ve muris borçlu, terekenin borca batık olduğunu ileri sürüyorsa, icra mahkemesi bu hususta ilam getirmesi için süre verir⁹⁵ (İİK 68/4). İtirazın geri alınmasını, böyle bir durumda değerlendirecek olursak, maddede anılan süre içinde borçlu itirazını geri aldığına mahkeme, yine davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına hükmetmelidir. Çünkü yargılamanın borca batıklıkla ilgili sonucunun beklenmesine ilişkin ihtiyaç ortadan kalkmış olur.

⁹³ KURU, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, 2016, s. 145.

⁹⁴ AMON/WALTER, § 18, kn. 38: naklen: AKİL, s. 228: Yazar, itirazın geri alınması durumunda itirazın kesin veya geçici kaldırılması (68-68/a) yargılamalarının konusuz kalacağını ifade etmiştir.

⁹⁵ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 202.

iii. İtirazın Geçici Kaldırılması ve Borçtan Kurtulma Davası Sırasında

İtirazın geçici kaldırılmasında takibe konu edilen senet altındaki imzanın borçluya ait olup olmadığı incelenir ve borçlunun mevcut imzaları ile senet altındaki imzaları kıyaslanır.⁹⁶ İtirazın geçici kaldırılması yargılaması devam ederken borçlunun imzaya itirazını geri alması ne gibi sonuçlar doğurur? Öncelikle itirazın geri alınması, itirazın geçici kaldırılması yargılaması sırasında gerçekleşmişse, bu yargılamadan beklenen hukuki yarar da ortadan kalkar ve imza itirazı incelemesi yapılmasına gerek kalmaz. Dolayısıyla itirazı geri alma, geçici kaldırma yargılamasını konusuz bırakır.

İcra mahkemesinde görülen itirazın geçici kaldırılması yargılamasında, borçlunun imzayı ikrarı bir tür itirazın geri alınması anlamı taşır. Nitekim borçlu senetteki imzayı inkâr ederek takibi durdurmuştur. Bu takibin devam edebilmesi için imzanın kendisine ait olduğunun tespit edilmesi gerekir. Ancak borçlu bu tespitin yapılmasına imkân vermeden kendiliğinden senetteki imzayı ikrar ederse, itirazın kesin kaldırılmasına karar verilir⁹⁷. Bu durum, itirazı hükümden düşürerek takibin devamına yol açar. İmza itirazını geri almak da esasen aynı anlama gelmektedir. Dolayısıyla itirazın geri alınmasıyla, itirazın geçici kaldırılması duruşmasında borçlunun imzayı ikrar etmesi takibin devam edip etmemesi bakımından aynı sonucu doğuracaktır.

İtiraz, itirazın geçici kaldırılmasından sonra fakat borçtan kurtulma davasından önce geri alınırsa ne olur? Öncelikle itirazın geçici kaldırılmasında takibe yöneltilmiş itirazın hukuki durumunu incelemek gerekir. Eğer kesin kaldırmada olduğu gibi itiraz kesin olarak kaldırılmış olsaydı bu karardan sonra zaten mevcut bir itiraz söz konusu olmayacağı ve takibe devam edileceği için bu defa geri almanın faydası ortadan kalkacaktı.

⁹⁶ KİRAZ, Taylan Özgür, "Yargı Kararları ile Birlikte İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması" 4. Baskı, Ankara, 2013, s. 76.

⁹⁷ KURU, (El Kitabı), s. 320; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 217.

Ancak geçici kaldırmada, geçici hacze müsaade verildiği⁹⁸ için ortada halen takip üzerinde etkisi olan özel bir itirazdan söz edilebilir. Bu nedenle, itirazın geri alınması, geçici hacizleri ve itirazın geçici kaldırılmasından sonra açılacak borçtan kurtulma davasını etkiler. İmza itirazını geri alan borçlunun, geçici kaldırma kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde borçtan kurtulma davası açmasına gerek kalmaz. Ayrıca itirazın geçici kaldırılmasından sonra varsa borçlunun malları üzerindeki geçici hacizler imza itirazının geri almasıyla birlikte kesin hacze dönüşmelidir.

İtirazın geri alınması beyanının icra dairesine yazılı veya sözlü biçimde iletildiğini ve takibe devam için alacaklının bir dilekçe ile icra dairesine başvurması gerektiğini daha önce belirtmiştik. Kanaatimce imza itirazının geri alınmasının ardından mevcut geçici hacizler kendiliğinden kesin hacze dönüşür ve alacaklı satış ister hale gelir. Geçici hacizlerin kesin hacze dönüşmesi, geçici itirazın geri alınmasının doğal sonucudur. Alacaklı, bu noktadan sonra takibe kaldığı yerden devam eder.

Borçtan kurtulma davası sırasında takipteki itiraz geri alınırsa, borçlunun imzayı ikrar ettiği sonucu ortaya çıkar. Esasen, borçtan kurtulma davası aşamasına gelmiş bir takipte, borçlu imzaya itiraz etmiş, alacaklı itirazın geçici kaldırılması yoluna başvurmuştur. İtirazın geçici kaldırılması yargılamasında, senet altındaki imza borçluya ait çıkmıştır. Borçlu bu aşamada borçtan kurtulma davası açabilecektir. Borçlunun borçtan kurtulma davası sırasında imzaya itirazını geri alması, senetteki imzanın kendisine ait olduğunu yani senetteki imzayı kabul ettiğini gösterir. O halde, borçlunun itirazını geri alması, borçtan kurtulma davasının konusuz kalmasına sebep olur mu? Her ne kadar Postacıoğlu/Altay⁹⁹ borçtan kurtulma davasında imza incelemesi yapılabilir görüşünde olsa da borçlunun borçlu olup olmadığının tartışıldığı bu dava, imzaya itiraz iradesinin yokluğunda konusuz kalan cinsten bir dava değildir. Çünkü borçtan kurtulma davası, imzaya bağlı olmadan borç ilişkisini de konu

⁹⁸ İtirazın geçici kaldırılması sonucunda alacaklı borçluya ait mallar üzerinde geçici haciz koydurabilecektir. Alacaklı, geçici haciz koydurduğu malın satışını isteyemez. Bkz: POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 286; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 220.

⁹⁹ POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 288.

olarak borcun varlığına dair tartışmaların yapıldığı bir davadır. Bu nedenle, borçtan kurtulma davasında itirazın geri alınması, davanın konusuz kalmasına neden olmaz.

C. TAKİP HUKUKUNA İLİŞKİN İTİRAZLARIN GERİ ALINMASININ ETKİSİ VE SONUÇLARI

1. Yetki İtirazının Geri Alınması

Yetki itirazı ile borca itirazın birlikte ileri sürülmesi itirazı geri almayı ve sonuçlarını etkiler. Ayrıca, yetki itirazının hükümden düşürülmesi için başvurulacak yollar, doktrinde tartışma konusu olmuştur. Bu hususların itirazı geri alma üzerindeki etkilerinin incelenmesi gerekir.

Borçlunun yalnızca yetki itirazında bulunması durumunda, alacaklı itirazın ortadan kaldırılması için genel mahkemeye başvuramaz. Çünkü yetki itirazı takip hukukuna özgü bir mesele olarak algılanmaktadır.¹⁰⁰ Bu nedenle, yalnızca yetki itirazı ile duran takibin devamı için icra mahkemesine başvurulur. Ancak, yetki itirazıyla birlikte esasa ilişkin itirazın da yapılması durumunda, takibin devamı için, itirazın iptali yoluna da gidilip gidilmeyeceği tartışma konusu olmuştur. Arslan/Yılmaz/Taşpınar Ayvaz/Hanağası'nın¹⁰¹ aktardığına göre doktrinde yetki itirazının takip hukukuna özgü bir itiraz olduğu ve bu nedenle de yalnızca icra mahkemesinde değerlendirilmesi gerektiği görüşü bulunmaktadır. Bu görüş çerçevesinde, esasa ilişkin itirazı, icra mahkemesinde kaldırmaya elverişli belgesi olmayan alacaklının, önce icra mahkemesinde yetki itirazını inceletmesi, ardından esasa ilişkin itirazını hükümden düşürmeye çalışması yani itirazın iptali gerekir. Ancak bu durum hem usul ekonomisi hem de makul sürede yargılama yapılmasının önüne geçmektedir. Ayrıca, itirazın iptalinin bir yıl içinde açılması dikkate alındığında yetki itirazının bu süre içinde sonuçlanmaması da esasa ilişkin itirazın genel

¹⁰⁰ KURU, (El Kitabı), s. 182-183; POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 136-137; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 134-135.

¹⁰¹ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 134-135; Aynı yönde Yargıtay 4. HD., 2014/14918 E., 2015/12802 K., 11.11.2015 T. "Nitekim icra memuru tarafından da davalının itirazı bu şekilde değerlendirilmiş, sadece icra takibinin yetki yönünden durdurulmasına karar vermiştir. Şu halde, borçlunun yetki itirazını kabul etmeyen alacaklı yetki itirazının reddini sağlamak için yalnız icra mahkemesinde itirazın kaldırılması yoluna başvurabilir; mahkemede itirazın iptali davası açamaz." <https://www.lexpera.com.tr>, s.e.t: 08.09.2021 (Dairenin aksi yönde kararına rastlanmıştır; bkz: dipnot 104).

mahkemede değerlendirilmesine engel olur. Yetki itirazının esasa ilişkin itiraz ile birlikte yapılması durumunda Yargıtay, genel mahkemenin (itirazın iptali davasını yürüten mahkemenin) yetkiye ilişkin itirazı da değerlendirebileceğine hükmetmiştir.¹⁰²

İcra mahkemesinde görülen ve yalnızca yetki itirazının ileri sürüldüğü bir yargılamada, yetki itirazının geri alınması bu yargılamayı konusuz hale getirir. Aynı zamanda alacaklı, yetki itirazıyla durmuş olan takibine, itirazın geri alınmasıyla devam eder.

İcra mahkemesinde görülen ve hem yetkiye hem de esasa ilişkin itirazın yapıldığı bir yargılamada, borçlunun yalnızca yetki itirazını geri alması, itirazın kaldırılması yargılamasının konusuz kalması sonucunu doğurmaz.¹⁰³ İcra mahkemesi, borca veya duruma göre imzaya itirazı değerlendirmeye devam eder. Çünkü hem yetkiye hem de esasa itirazın mevcut olduğu bir itirazın kaldırılması yargılamasında takibin yetkisiz icra dairesinde başlatıldığıının tespit edilmesi halinde, esasa girilmeden itirazın kaldırılması talebi reddedilmektedir. Ancak yine de böyle bir itirazda

¹⁰² ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 135; POSTACIOĞLU/ALTAY, s. 132, 135-136; Ayrıca Yargıtay'ın kararları için bkz: Yargıtay 4. HD., 2017/2169 E., 2020/253 K., 23.01.2020 T: "Davacı vekilince yetki itirazı kaldırılmadan itirazın iptali davası açıldığı anlaşılmakla, mahkeme öncelikle tetkik merciinin (icra hukuk mahkemesinin) yerine geçerek, icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı inceleyerek kesin olarak sonuçlandırmalıdır. Bu yetki itirazının incelenmesi sonucunda mahkeme, kendisinin yetkili olup olmadığını da belirlemiş olacaktır."; Yargıtay 22. HD., 2013/37146 E., 2014/40 K., 20.01.2014 T: "Dosya içeriğine göre davacı, işçilik alacaklarının tahsili istemi ile Karşıyaka İcra Müdürlüğü'nde icra takibi yapmıştır. Davalı-borçlu, yapılan icra takibinde, borca ve icra dairesinin yetkisine itiraz etmiştir. ... Mahkemece, icra dairesince yetki itirazı konusunda bir karar verilmediği, yetkili yerde yapılan geçerli bir icra takibi bulunmadığı gerekçesi ile davanın usulden reddine karar verilmiştir. Ancak, ödeme emrine karşı yalnız yetki itirazında bulunulması durumunda bu itirazı inceleme görevi icra mahkemesine aitken, borca itirazla birlikte yapılan yetki itirazını inceleme görevi itirazın iptali davasını inceleyen mahkemenindir. İcra dairesinin yetki itirazını değerlendirme görev ve yetkisi bulunmamaktadır. Somut olayda, davalı-borçlu itirazın iptali davasında mahkemenin görev ve yetkisine de itiraz etmiştir. Bu durumda sırasıyla önce görev daha sonra mahkemenin yetkisine yapılan itirazlar değerlendirilmelidir. Mahkeme, uyuşmazlığın çözümünde kendisini görevli ve yetkili görmesi durumunda ise, icra dairesinin yetkisine yapılan itirazı gidermelidir. Görev ve yetkiye ilişkin dava şartları incelenmeden dava konusuna ilişkin dava şartı yokluğundan usulden red kararı verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir." <https://www.lexpera.com.tr> s.e.t: 08.09.2021.

¹⁰³ 12. HD. 2021/2178 E., 2021/6545 K., 16.06.2021 T.: <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> s.e.t: 08.09.2021.

yalnızca yetki itirazını geri almak, icra dairesi yetkisiz dahi olsa, tarafların icra dairesinin yetkisi hakkında anlaştıkları sonucunu doğurur ve icra mahkemesi esasa ilişkin incelemeye geçer. Bu halde, yetki itirazının geri alınması itirazın kaldırılması veya itirazın iptali yargılamasını konusuz bırakmaz.

Yetki itirazıyla birlikte esasa ilişkin itirazların yapıldığı bir icra takibinde, alacaklının, takibin devamını sağlamak için itirazın iptali yoluna başvurduğunu düşünelim. Böyle bir durumda, borçlunun icra dairesine yapacağı yetki itirazını geri alma beyanı, takibin devamına sebep olmaz. Mahkeme her ne kadar yetki itirazını İİK'nın 50. maddesi kapsamında öncelikle inceleyip karara bağlamak durumunda olsa da borca ilişkin itirazlar geri alınmadığı için, genel mahkemede görülen davanın konusuz kalması sonucu doğmaz.

Öte yandan yetki itirazıyla birlikte, esasa ilişkin itirazın da geri alınması hem itirazın iptali hem de itirazın kaldırılması yargılamasının konusuz kalmasına sebep olur.

2. Müflisin Yeni Mal Elde Etmediğine İlişkin İtirazını Geri Alması

İflas takibinde, masanın tasfiyesinden sonra alacakların tamamı karşılanmazsa, alacaklılara borç ödemededen aciz belgesi verilir.¹⁰⁴ Bu belge ile alacaklı, müflise karşı yeni bir ilamsız takip başlatabilir. Ancak müflise karşı başlatılacak bu yeni takipte müflisin, iflastan sonraki aktifinin pasifinden fazla olması; yani yeni mal iktisap etmiş olması gerekir. Müflis yeni mal iktisap etmezse bu durumu ileri sürerek takibe itiraz edebilir.¹⁰⁵ Bu itiraz zaman bakımından itirazın kaldırılmasına ilişkin yollara başvurulmadan önce geri alınır, takip kesinleşir ve alacaklı takibine devam eder.

Alacaklı, yeni mal iktisap edilmediğine dair itirazını icra mahkemesine başvurarak kaldırır. İcra mahkemesi bu talebi, genel hükümlere ve

¹⁰⁴ KURU (El Kitabı), s. 1366; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 543; PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 465.

¹⁰⁵ KURU (El Kitabı), s. 1368; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 544.

basit yargılama usulüne göre inceler.¹⁰⁶ Müflis, icra mahkemesindeki yargılama devam ederken, yeni mal iktisap edilmediğine dair itirazını icra dairesinde geri alırsa, itirazın kaldırılması konusuz kalır. Bu sırada icra takibi kesinleşir ve alacaklı takibine devam eder.

Müflisin hem esasa (borca) hem de yeni mal iktisap edilmediğine ilişkin itirazda bulunduğu, alacaklının ise itirazın kaldırılmasına başvurduğu bir yargılamada geri alma nedeniyle itirazın kaldırılması konusuz kalmaz ve borca itiraz yönünden yargılamaya devam edilir.

Hem borca itiraz hem de yeni mal iktisap edilmediği itirazının ileri sürüldüğü bir takip düşünelim. Bu takipte alacaklının elinde 68 niteliği taşımayan bir âciz vesikası olsun. Alacaklının elinde başkaca 68 niteliğinde belge de yoksa icra mahkemesi itirazı kaldırmayacaktır. Yani elinde 68/1-b anlamında belge olmayan alacaklı, borca itirazının icra mahkemesinde kaldırılmasını talep edemez. O halde alacaklının önce icra mahkemesine başvurarak yeni mal iktisap edilmediğine dair itirazı kaldırması, ardından da itirazın iptaline başvurması gündeme gelir. Yargıtay'ın yetkiye ve borca birlikte itiraz edilmesi durumunda, itirazın iptali yargılamasında her ikisinin de incelenebileceğine dair görüşü, kıyasen burada da uygulanabilir.¹⁰⁷ Bu durumda, genel mahkeme önce yeni mal iktisap edilmediğini inceleyip karara bağlar. Ardından borca itiraz hakkındaki yargılama yürütülür. Dolayısıyla itirazın iptali davasında, müflis yeni mal iktisap edilmediğine dair itirazını geri alırsa, genel mahkeme borca itirazı incelemeye devam eder ve dava konusuz kalmaz. Borca itiraz devam ettiği için takip de durmaya devam eder.

3. Takip Hukukuna İlişkin Diğer İtirazların Geri Alınması

Takip hukukundan kaynaklanan itirazlardan yetki itirazı (İİK 50) ile müflisin yeni mal iktisap etmediğine dair itirazları (İİK 251) İcra ve İflas Kanunu'nda açıkça düzenlenmiştir. Bu nedenle anılan iki itiraz, ayrı başlıklar altında incelendi. Doktrinde, takip hukukuna ilişkin derdestlik

¹⁰⁶ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 544; KURU (El Kitabı), s. 1367; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 493: Yazarlar farklı olarak tasfiyeden sonra alacağını alamayan alacaklıya verilen belgeyi iflas açığı belgesi olarak nitelendiriyor.

¹⁰⁷ Başlık: VII-C-I.

ve takibat icrası hakkı bulunmadığına dair itirazların da geri alınması bu başlık altında incelenmeye çalışılacaktır.

İlamsız icra takibinde, derdestliğin itiraz mı, şikâyet mi olduğu hususu, doktrin ve Yargıtay uygulaması bakımından tartışmalıdır. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun yürürlükte olduğu dönemde derdestlik, ilk itiraz olarak düzenlenmişti. Bu bağlamda icra takibindeki derdestlik iddiası da bir itiraz nedeni olarak ele alınmıştır.¹⁰⁸ Ancak daha sonra Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda derdestlik, dava şartı haline getirilmiş ve bu durum icra takiplerine de yansımıştır.¹⁰⁹

Kılınç¹¹⁰, icra takiplerindeki derdestliğin takip şartı olduğunu ifade etmektedir. Derdestliğin takip şartı olması durumunda icra müdürünün aynı konu ve taraflara özgü başka bir takibin bulunup bulunmadığını re'sen kontrol etmesi gerekir. İcra müdürü, bu hususu dikkate almazsa, derdestlik süresiz şikâyet sebebi oluşturur.¹¹¹

Yargıtay ilamsız icra takiplerinde derdestliği itiraz olarak algılamaktadır.¹¹² Her ne kadar doktrindeki¹¹³ görüşlerin bir kısmı derdestliği itiraz olarak görmekteyse de Kanaatimce derdestliğin, süresiz şikâyet olarak icra mahkemesine ileri sürülmesi gerekir.

Yargıtay uygulaması kapsamında değerlendirildiğinde; derdestlik iddiasının itiraz adı altında ileri sürülmesinden sonra geri alınması, olası yargılama giderlerinden kurtulmak amacıyla yapıldığı düşünülebilir. Kaldı ki bu durumda derdest olduğu düşünülen takip de feragat edilmedikçe varlığını korur.

¹⁰⁸ KURU (El Kitabı), S. 205; POSTACIOĞLU/ALTAY, S. 184; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 79; AKİL, S. 56; Ayrıntılı bilgi için bkz: KILINÇ, Ayşe, "İcra Takibinde Derdestlik", 1. Baskı, Ankara, 2020, s. 138; KİRAZ, s.67.

¹⁰⁹ KILINÇ, s. 137.

¹¹⁰ KILINÇ, s. 137

¹¹¹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 97; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 153: Yazarlar Yargıtay'ın HMK'nın yürürlüğe girmesinden sonra derdestliğin şikâyet nedeni olarak gördüğünü belirtmektedir.

¹¹² KILINÇ, s. 149-150; Karşı yönde; Yargıtay 6.HD, 2011/433 E., 2011/4739 K., 14.04.2011 T. <https://www.lexpera.com.tr/s.e.t.02.09.2021>.

¹¹³ KURU (El Kitabı), S. 205; POSTACIOĞLU/ALTAY, S. 184; YILDIRIM/DEREN YILDIRIM, s. 79.

Borçlunun derdestlik itirazını geri almasını, yetki itirazı veya yeni mal iktisap edilmediği itirazında olduğu gibi değerlendirmek de mümkün değildir. Yetki, taraflar arasında kararlaştırılabilir ve yetki itirazı geri alınabilir. Müflis, kendisine karşı ilamsız icra takibi başlatıldıktan ve itirazda bulunduktan sonra yeni mal iktisap etmiş olabilir. Kısaca, bu iki itiraz türünde taraflar serbestçe hareket edebilir. Ancak derdestlik itirazı yapıp da aynı taraflar arasında aynı borca dayanan başka bir takibin varlığı durumunda, itirazın geri alınmasının gerçekçi bir yanı bulunmaz. İcra takibinde derdestlik itirazının geri alınması, ancak derdest olan diğer icra takibinden alacaklının feragat etmesi durumunda sağlıklı sonuç doğurur. Aksi halde aynı alacakla yapılan iki takip varsa borçluların başka alacaklıları onların muvazaalı takip gibi iddialarda bulunarak takiplerden birinin iptalini isteyebilir.

Takip hukukuna ilişkin bir diğer itiraz türü, takibat icrası hakkı bulunmadığıdır. Bu itiraz türünde takibin taraflarının; takip ehliyeti, taraf ehliyeti ve icra takip ehliyetinin mevcut olup olmadığı araştırılır. İlamsız takipte, takibin taraflarının ehliyetsiz olması veya takip konusu hakkında tasarruf yetkilerinin bulunmaması durumu şikâyet sürecinde çözüme kavuşur.¹¹⁴ Bu yönüyle takibat icrası hakkı bulunup bulunmadığı durumu itiraz değil, şikâyet yolunda değerlendirilmesi gerekir. Ola ki bu hususlar itiraz olarak iddia edilmişse, bunların geri alınması talebi kamu düzenine veya emredici mahiyette düzenlemelere aykırılık gerekçesiyle icra dairesi tarafından reddedilmelidir.

¹¹⁴ PEKCANITEZ/Hakan, SİMİL/Cemil, "İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet", 2. Baskı, İstanbul, 2017, s. 164-165; KURU, C-I, s. 237: Yazar takip yapma yetkisini bulunmadığında dair sebeplerin itiraz olmadığını, icra dairesince resen dikkate alınacak şikâyet nedenleri olduğunu ifade etmiştir. Aynı yönde: Yargıtay 12. HD. 2020/3117E., 2020/10837K., 16.12.2020T: "Şikâyet dilekçesi içeriği ve dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, şikâyetin takip borçlusunun tüzel kişiliğinin bulunmaması nedenine dayalı husumet ehliyetine ilişkin olduğunun kabulü gerekir. Husumet ehliyetine ilişkin şikâyet, kamu düzenine ilişkin olup mahkemece re'sen dikkate alınır ve İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süreye tabi değildir."; Yargıtay 12 HD. 2018/852 E., 2018/1976 K., 26.02.2018 T; Yargıtay 12. HD. 2018/8769 E., 2018/12882 K., 05.12.2018 K; <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>; s.e.t: 03.09.2021.

VIII. GECİKMiŞ İTİRAZIN GERİ ALINMASI

Gecikmiş itirazda icra mahkemesi, takibi durdurmadan da yargılamaya devam edebilir. İcra mahkemesinin takibi durdurmadan devam ettiği gecikmiş itiraz yargılamasında alacaklının, haciz koyma ihtimali vardır. Bir diğer ihtimal, gecikmiş itiraz talep edilene kadar alacaklının, borçlunun malları üzerinde haciz koyması ve hatta satış istemesidir. Bu gibi durumlarda, borçlunun gecikmiş itirazını geri almasının doğuracağı sonuçları incelemek gerekir.

Öncelikle gecikmiş itiraz talep eden bir borçlunun, itiraz iradesi mevcut olsa da bu irade, icra dairesine ileri sürülen ve akabinde takibin durmasına sebep olan itirazdan farklılık barındırmaktadır. Bu farklılık, itiraz iradesinin ileri sürüldüğü mercide yatar. Gecikmiş itirazın ileri sürüldüğü yer icra mahkemesi olduğundan, gecikmiş itiraz iradesinin geri alınacağı yer de icra mahkemesi olmalıdır. Borçlu geri alma iradesini, icra mahkemesindeki gecikmiş itiraz yargılamasında ortaya koyar. Böyle bir durumda yargılama konusuz kalır ve mahkeme esasa ilişkin karar verilmesine yer olmadığına hükmeder.

Bu aşamada, gecikmiş itiraz talebini hükümden düşürme iradesi icra mahkemesine nasıl ileri sürülür? Gecikmiş itirazın geri alınmasında feragat ya da geri alma müessesesinden hangisi kullanılabilir? Bu soruların cevabını araştırmak gerekmektedir.

Davanın geri alınması için karşı tarafın muvafakatine ihtiyaç bulunur (HMK madde 123). Davanın geri alınmasıyla, dava konusu hak ortadan kalkmaz ve davacı aynı davayı davalısına karşı tekrar ileri sürebilir.¹¹⁵ Feragatte ise davacı dava konusu haktan da feragat etmektedir; fakat feragat için davalının muvafakatine ihtiyaç yoktur.¹¹⁶ Bu iki müesse-

¹¹⁵ BUDAK/KARAASLAN, s. 213-214; KODAKOĞLU/GÖRGÜN BÖRÜ/TORAMAN, s. 308.

¹¹⁶ KURU, BAKİ, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, Ankara, 2019, s. 387; ARSLAN RAMAZAN/YILMAZ EJDER/TAŞPINAR AYVAZ SEMA/HANAĞASI EMEL, Usul, s. 565; PEKCANİTEZ/ATALI, Pekcanitez Usul, s. 2012; TANRIVER, C-II, s. 1051: Yazar feragati talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmek olarak tanımlamıştır. (s. 1046); GÖRGÜN/BÖRÜ/TORAMAN KODAKOĞLU, s. 611.

senin temel farkları düşünüldüğünde akla ilk gelen çözüm, gecikmiş itirazın geri alınmasını feragat ile sağlamaktır. Feragat ile borçlunun gecikmiş itirazını geri almak için alacaklının muvafakatine ihtiyaç bulunmaz. Böylece borçlu, icra mahkemesine yönelttiği gecikmiş itiraz talebini feragat ile hükümden düşürür.

Ancak gecikmiş itiraz, bir dava değildir. Takip hukukunda borçluya sunulan bir hukuki çaredir¹¹⁷ ve bu hukuki çare, icra mahkemesi nezdinde yapılan bir yargılama ile işlerlik kazanmaktadır. Aslan¹¹⁸, gecikmiş itirazın dava niteliği taşımasından dolayı geri alma müessesini gecikmiş itirazda uygularken, davadaki geri alma kurallarının katı biçimde uygulanmasına gerek olmadığı görüşündedir. Aslan'a göre gecikmiş itirazın geri alınmasında alacaklının muvafakatına ihtiyaç yoktur. Kanaatince de gecikmiş itiraz yargılamasında geri alma müessesesi uygulanırken karşı tarafın muvafakatine ihtiyaç duyulmaz. Nitekim davanın geri alınmasında, karşı tarafın muvafakatinin istenmesinin sebebi, davalıya karşı tekrar tekrar aynı davanın açılması sonucunun önüne geçmek ve hukuki uyuşmazlığı belirsizlikten çıkartmaktır. Oysa gecikmiş itiraz yargılamasında alacaklının muvafakati alınmadan geri alma gerçekleşip, tekrar gecikmiş itiraza başvurarak süreci uzatmak ve belirsiz hale getirmek zaten mümkün değildir. Çünkü İcra ve İflâs Kanunumuz, gecikmiş itiraza ilişkin hak düşürücü olarak üç günlük süre öngörmüştür. Bu nedenle, gecikmiş itirazın geri alınmasında karşı tarafın muvafakatine ihtiyaç duyulmamalı ve feragat yerine geri alma müessesesi de uygulama alanı bulabilmelidir. Dolayısıyla borçlu, gecikmiş itiraz yargılamasında gecikmiş itiraz talebini geri alarak veya feragat ederek, itirazı hükümden düşürür ve davanın konusuz kalmasını sağlar.

İcra mahkemesinde sebepleri tartışılırken, gecikmiş itiraz talebinin geri alınması halinde, eski hacizler kaldığı yerden devam eder. Borçlunun gecikmiş itirazı geri almasıyla mahkeme, takibin devamına ilişkin tevsik

¹¹⁷ KARSLI Abdurrahim, İcra Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, İstanbul, 2014, s. 257-258; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 171.

¹¹⁸ ASLAN Kudret, Medeni Usul Hukukunda Davanın Geri Alınması, 1. Baskı, Ankara, 2016, s. 542.

ve tespit edici bir karar verir ve alacaklı, takibine kaldığı yerden devam eder.

Öte yandan, mahkeme gecikmiş itiraz talebini haklı bulmuş ve takibi durdurmuşsa, alacaklının yedi gün içinde itirazın kaldırılmasını talep etmesi halinde önceden konan hacizler ayakta kalmaya devam edecektir. Ancak bu durumda artık gecikmiş itiraz yargılamasında alacaklıya bir imkân tanınarak gecikmiş itiraz yargılaması itirazın kaldırılması yargılamasına dönüşür. Yahut alacaklı, itirazın iptali davası açar. Bu halde, itirazın geri alınması icra mahkemesine veya genel mahkemeye değil icra dairesine yapılır.

SONUÇ

İtirazın geri alınması, İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenmemiş ancak, uygulamada karşımıza çıkan bir beyandır. İtiraz ile duran takibin devamını sağlayan bu beyanla ilgili temel özellikler tespit edildikten sonra takibin çeşitli aşamalarında itirazın geri alınmasının sonuçları üzerinde durulmuştur. Buna göre çalışmamızda ulaşılan sonuçlar aşağıda numaralandırılmıştır:

1) Geri almanın çeşitli unsurları bulunmaktadır. Geri alma yazılı veya sözlü yapılabilir, gecikmiş itiraz aşamasında yapılan geri alma harcında geri alma; borçlu tarafından yapılır ve icra dairesine yöneltilir. İtirazın geri alınmasına ilişkin kavramsal ve şekli kurallar belirlenirken itiraz dikkate alınır. İtiraz gibi itirazın geri alınması da kendiliğinden hüküm ve sonuç doğurur. İtirazın geri alınması için alacaklının muvafakatine ihtiyaç yoktur.

İtirazın borçlu tarafından geri alınmasıyla takip kesinleşir ve alacaklı takibe devam yetkisini elde etmiş olur. Alacaklı haciz isteyebilir. İtirazın geri alınmasından dönmek mümkün değildir.

2) İtirazın iptalinin ne tür bir dava olduğu doktrinde tartışılmıştır. Bu tartışma, davacıya tahsil yetkisi veren bir alacak davası olup olmadığı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kanaatimce itirazın iptali davasında alacağın tahsili mümkün değildir. Bu davayla birlikte itiraz iptal edilerek mevcut takibin devamı sağlanır. Her ne kadar doktrinde alacak davası olduğuna ilişkin görüşler ve Yargıtay'ın seçim hakkı sunan uygulaması mevcut olsa da itirazın geri alınmasıyla birlikte itirazın iptali davası konusuz

kalmalı ve mahkeme davanın esasına ilişkin karar verilmesine yer olmadığına hükmetmelidir.

3) Hem itirazın kesin kaldırılması hem de itirazın geçici kaldırılması aşamasında itirazın geri alınması, bu yargılamaların konusuz kalmasına yol açar.

4) İtirazın geçici kaldırılması ile alacaklı geçici haciz koyabilir; bu hacizler, borçtan kurtulma davasının sonucuna göre kesin hacze dönüşür veya hükümsüz kalır. Bu nedenle, itirazın geçici kaldırılması kararından sonra, fakat borçtan kurtulma davasından önce itirazın geri alınmasının icra takibi üzerinde iki temel etkisi ortaya çıkar. Bunlardan ilki, itirazın geri alınmasıyla, geçici kaldırma kararı kesin kaldırmaya dönüşmüş gibi hüküm doğurur ve borçlunun borçtan kurtulma davası açılmasına gerek kalmaz. İcra takibinin devamı için Kanaatimce icra takibini durdurma kararı alan icra dairesi açıklayıcı nitelikte olmak üzere takibin devamına karar verebilir. Bu karar icra takibinin devamının tespitine ilişkin bir karardır. İkinci etki ise, itirazın geri alınmasıyla birlikte, geçici kaldırmadan sonra konan geçici hacizler kesin hacze dönüşür.

Borçtan kurtulma davası, bir menfi tespit davasıdır. Bu davada tartışılan husus, borcun varlığına ilişkindir. Dolayısıyla itiraz geri alınır, borçtan kurtulma davası konusuz kalmaz. Borçtan kurtulma davası sırasında itirazın geri alınmasıyla, varsa, geçici hacizler kesin hacze dönüşür.

5) İtirazın geri alınması; itirazı ortadan kaldıran yargılamalarda icra inkâr tazminatına hükmedilmesini engellemez.

6) Yetki itirazının hükümden düşürülmesi için kural olarak icra mahkemesine başvurmak gerekir. Ancak, alacaklının İİK'nın 68. maddesinde yer alan belgelere sahip olmaması ve esasa ilişkin itirazlarının da bulunması durumunda itirazların hükümden düşürülmesi için genel mahkemede itirazın iptaline başvurabilir. Öte yandan alacaklının elinde 68. madde kapsamındaki belgeler bulunmakta ise borçlunun ileri sürdüğü yetki ve esasa ilişkin itirazların hükümden düşürülmesi için icra mahkemesine başvurması mümkündür. Bir üçüncü ihtimal ise borçlunun yalnızca yetki itirazında bulunmasıdır. Bu durumda alacaklı itirazını hükümden düşürebilmek için icra mahkemesine başvurur.

Yukarıda bahsi geçen üç ihtimal için de itirazın geri alınmasını inceleyecek olursak; itirazı hükümden düşürecek yargılama hangi mahkemede olursa olsun borçlunun yetki itirazıyla birlikte esasa ilişkin itirazlarının ileri sürülmesi halinde, yetki itirazının geri alınması bu yargılamaları konusuz hale getirmez. Ancak, yetki itirazı tek başına yapılmış ve itirazın kaldırılmasında bu itiraz ele alınıyorsa, itirazın geri alınması, yargılamayı konusuz hale getirir. İtirazın geri alınmasıyla birlikte ilamsız icra takibi devam eder ve alacaklı haciz isteyebilir hale gelir. Bu ihtimaller yeni mal iktisap edilmediğine dair itiraz bakımından da geçerlidir.

7) Derdestlik ve takibat icrası hakkı bulunmadığına dair iddialar doktrinindeki bazı yazarlar ve yargı kararları açısından itiraz olarak görülse de süresiz şikâyet sebebidir. Bu iddiaların itiraz gibi düşünülüp geri alınması mümkün değildir.

8) Gecikmiş itiraz yargılaması devam ederken borçlu itirazını geri almak isterse, geri alma iradesini icra mahkemesine ileri sürmelidir. Borçlu bu iradesini gecikmiş itirazdan feragat veya geri alma yoluyla ortaya koyar. Gecikmiş itirazın geri alınmasıyla birlikte gecikmiş itiraz yargılaması konusuz kalır.

Borçlu gecikmiş itiraz yoluna başvurana kadar alacaklı, borçlunun malları üzerine haciz koymuş olabilir. Gecikmiş itiraz talebinin kabul edilmesinden sonra, alacaklı yedi gün içinde itirazın kaldırılmasını talep etmezse, koyduğu hacizler düşer. İşte bu hacizlerin sonucu, gecikmiş itirazın mahkemede geri alınmasıyla kaldığı yerden devam eder. Gecikmiş itiraz ile icra mahkemesi takibi durdurmak zorunda değildir. Takibin durmadığı durumlarda gecikmiş itirazın geri alınması bu hacizlerin akıbetini etkilemez.

Mahkeme gecikmiş itiraz talebiyle takibi durdurmuşsa, alacaklının yedi gün içinde itirazın kaldırılmasını talep etmesi halinde gecikmiş itiraz yargılaması itirazın kaldırılması yargılamasına dönüşmüş olur. Bu nedenle, itirazın geri alınması, icra mahkemesine değil, icra dairesine yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- AKİL, Cenk, Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emri, Ankara, 2017.
- AKYAZAN, Sıtkı, İcra ve İflâs Kanun'undaki Yeni ve Değişik Hükümler Üzerinde İnceleme ve Açıklamalar, Ankara, 1965.
- ARSLAN Ramazan/YILMAZ Ejder/TAŞPINAR AYVAZ Sema/HANA-ĞASI Emel, İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara, 2020.
- ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema/HANA-ĞASI, Emel, Medeni Usul Hukuku, 6. Baskı, Ankara, 2020. (Usul)
- ARSLAN, Aziz Serkan, İcra Takip İşlemleri, 1. Baskı, Ankara, 2018.
- ASLAN, Kudret, Medeni Usul Hukukunda Davanın Geri Alınması, 1. Baskı, Ankara, 2016.
- ATALI, Murat/ERMENEK, İbrahim/ERDOĞAN, Ersin, İcra ve İflâs Hu-kuku, 3. Baskı, Ankara, 2020.
- BELGESAY, M. Reşit, İcra ve İflâs Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, 1945.
- BERKİN, Necmettin, Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi, 1. Baskı, İstan-bul, 1980.
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, Ticaret Hukuku Bilgisi, 3. Baskı, Bursa, 2012.
- BUDAK, Ali Cem, KARAASLAN, Varol, Medeni Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2020.
- DEYNEKLİ Adnan/KISA Sedat, İtirazın İptali Davaları-İcra İnkâr Kötü Niyet Tazminatları, 3. Baskı, Ankara, 2013.
- DİŞEL, Buse, İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı, 1. Baskı, İstanbul, 2014.
- GÖRGÜN Şanal/BÖRÜ, Levent/TORAMAN, Barış/KODAKOĞLU, Meh-met, Medeni Usul Hukuku, 8. Baskı, Ankara, 2019.
- GÜNEYSU, Nilüfer Boran, "İcra Takip İşlemleri", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Cilt: 101, Y: 2012, s. 32-60.
- KARSLI, Abdurrahim, İcra Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, İstanbul, 2014.
- KILINÇ, Ayşe, İcra Takibinde Derdestlik, 1. Baskı, Ankara, 2020.
- KİRAZ, Taylan Özgür, Yargı Kararları ile Birlikte İcra Mahkemesinde İti-razın Kaldırılması, 4. Baskı, Ankara, 2013.

- KURU, Baki, İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara, 2013. (El Kitabı)
- KURU, Baki, İcra ve İflâs Hukuku, Cilt-I, 1. Baskı, İstanbul, 1988.
- KURU, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, 2016. (İstinaf)
- KURU, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, Ankara, 2019. (İstinaf Usul)
- OLGAÇ Senai/KÖYMEN Haydar, Kazai ve İlmi İçtihatlarla İcra ve İflâs Kanunu, 1. Baskı, İstanbul, 1965.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ÖZEKES, Muhammet, İcra ve İflâs Hukuku, 11. Baskı, 2013.
- PEKCANITEZ, Hakan/ÖZEKES, Muhammet/AKKAN, Mine/TAŞ KORKMAZ, Hülya, Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku, C-I, C-II, C-III, 15. Baskı, İstanbul, 2017.
- PEKCANITEZ/Hakan, SİMİL/Cemil, İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet, 2. Baskı, İstanbul, 2017.
- PEKSÖZ, Vildan, Medeni Usul Hukuku Açısından Adi Ortaklık İlişkileri, 1. Baskı, İstanbul, 2020.
- POSTACIOĞLU, İlhan/ALTAY, Sümer, İcra Hukuku Esasları, 5. Baskı, İstanbul, 2010.
- TANRIVER, Süha, Medeni Usul Hukuku, Cilt-I, Cilt-II, Ankara, 2021.
- UMAR, Bilge, İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, 1. Baskı, İzmir, 1973.
- UYAR, Talih/UYAR, Alper/UYAR, Cüneyt, İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, 3. Baskı, Ankara, 2014.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim, İcra Hukukunun Esasları, 8. Baskı, İstanbul, 2004.
- YARDIMCI, Taner Emre, Hukuk Davalarında Mecburi Dava Arkadaşlığı, 1. Baskı, Ankara, 2021.
- YILDIRIM, Kâmil/DEREN YILDIRIM, Nevhis, İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, İstanbul, 2016.